

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Informační studia a knihovnictví

Efekt dotykových aplikací na učení druhého jazyka monolingvních batolat

The effect of touch- screen applications on learning the second
language of monolingual toddlers

Bakalářská práce

Autor: Linda Macholdová

Vedoucí práce:

Mgr. Michaela Slussareff, Ph.D.

Rok odevzdání: 2018

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval/a samostatně, že jsem řádně citoval/a všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

Linda Macholdová

Poděkování:

Velmi ráda bych zde poděkovala Mgr. Michaele Slussareff Ph.D. za cenné rady, ochotu a vstřícnost při psaní mé práce. Také mé rodině, která mne vždy maximálně podporovala během mých studií a obzvláště během psaní mé bakalářské práce mi byli velikou oporou a skvělými poradci. Děkuji Vám všem z celého srdce.

Abstrakt:

Cílem práce je zjistit, jaký reálný efekt má výuka angličtiny pomocí vzdělávacích aplikací na batolata. Práce se mimo jiné zaměří na způsoby práce s aplikacemi, roli rodičů a dalších aspektů při výuce. Jakou mají rodiče batolat motivaci k tomu, aby umožňovali dětem pracovat se vzdělávacími aplikacemi v angličtině a zda se domnívají, že tyto vzdělávací aplikace naučí jejich děti anglickému jazyku.

Práce bude strukturována následujícím způsobem:

- Rešerše sekundárních zdrojů informací (literatura)
- Kritická analýza zkoumané literatury
- Formulace výzkumné otázky nebo hypotézy
- Pilotní šetření (sloužící jako předloha k dalšímu výzkumu)
- Formulace závěrů
- Diskuze výsledků, jejich porovnání s literaturou, konstatování míry jejich zobecnitelnosti
- Náměty na pokračování výzkumu této otázky

V rámci bakalářské práce bude proveden pilotní průzkum výše uvedených témat. Pilotní průzkum slouží k ověření metod a validity zkoumání. Budou použity kvalitativní metody, přičemž bude zkoumána skupina dětí ve věku 1-3 roky a bude zjišťováno, zda má výuka angličtiny pomocí vzdělávacích aplikací v angličtině smysl, případně jaké pokroky děti dělají.

Výsledky budou srovnány s druhou, kontrolní skupinou dětí, které s aplikacemi učícími anglický jazyk pracují minimálně nebo vůbec.

V závěrečné fázi budou porovnány výsledky obou skupin a zejména budou navrženy nástroje a doporučení pro reálný reprezentativní výzkum.

Klíčová slova:

anglický jazyk, batolata, vzdělávání, aplikace, technologie, tablet, děti, motivace, rodiče, učení

Abstract:

The objective of this thesis is to investigate how effective it is to teach toddlers English with the use of educational applications. This thesis will investigate this topic by concentrating on the use of educational applications, the role of parents and other aspects of learning. It will also investigate how motivated parents are to give their children access to use English speaking applications and whether they think these educational applications will improve their children's English proficiency.

The thesis is structured as follows:

- Research of secondary sources of information (literature)
- Critical analysis of used literature
- Formulation of the research question or hypothesis
- Primary investigation (to be used as a template for further research)
- Conclusion
- Discussion of results, comparison with literature, evaluation of limitations of results
- Motifs for further investigation

The scope of this thesis includes primary data collection of the aforementioned topics. Primary data collection serves as a verification of the research method and validity of the investigation. The age group of children studied in this thesis is 1-3 years old. Appropriate methods will be used to determine whether teaching English to toddlers through the use of educational applications is effective. Furthermore the thesis is also monitoring what other progress the toddlers make as a result of using educational applications.

The results of this group will be compared to results of a control group that work with educational applications little or not at all.

In the final stage the results of both groups will be compared and analysed. Through analysis a more effective method will be devised to yield a more representative investigation.

Key words:

English language, toddlers, education, application, technology, tablet, children, motivation, parents, learning.

Obsah:

1. Úvod	7
2. Vývoj dítěte	8
2.1. <i>Psychický vývoj</i>	9
2.1.1. Piagetova teorie	9
2.1.2. Psychický vývoj dítěte podle měsíců dítěte	10
2.2. <i>Fyzický vývoj</i>	11
2.2.1. Fyzický vývoj podle měsíců dítěte	12
2.3. <i>Řeč</i>	13
2.4. <i>Paměť</i>	15
3. Rešerše sekundárních zdrojů	16
4. Analýza dostupných aplikací	20
1.1 <i>Dotykové vzdělávací aplikace na učení druhého jazyka, angličtiny</i>	20
4.1. <i>Typy aplikací</i>	21
4.1.1. Nevyhovující aplikace	22
4.1.2. Vyhovující aplikace	25
5. Experimentální část	28
4.2.1. <i>Skupina MŠ Klánovice</i>	30
4.2.2. <i>Skupina soukromé MŠ v Sibřině, kurzy AJ</i>	36
4.3. <i>Testování obou skupin</i>	40
6. Závěry a diskuse výsledků	42
7. Použitá literatura:	47
8. Přílohy	I

1. Úvod

Mezi zajímavé otázky vzdělávání patří, jakým způsobem se děti učí druhému jazyku.

U bilingvních rodin je to jednoduché a přirozeně dané, otec nebo matka mluví na děti již od jejich narození jiným - druhým jazykem a děti jsou tudíž zvyklé, že mají mateřské jazyky dva. Je známo, že dětem nějaký čas trvá, než si jazyky utřídí a patřičně oddělí, ale po uplynutí této určité vývojové fáze jsou děti schopny střídat jazyky plynule mezi sebou bez sebemenších problémů.

Jak to mají ale děti, které znají pouze jeden, svůj mateřský jazyk, nejsou bilingvní a jejich rodiče by je rádi vedli od raného dětství ke druhému, anglickému jazyku?

Velký boom jsou v posledních letech technologie. Již od mala mají děti přístup k telefonům, tabletům a počítačům a ať mají dovoleno si na těchto zařízeních hrát nebo se jen dívat jak s přístroji zachází druzí, jednoznačně postupy, jak s těmito technologiemi zacházet, odkoukaly. Dnešní děti jsou zvyklé na tablety, počítače, telefony a další a je to plně zařazeno do jejich života i do života celé rodiny.

Není tedy novinkou, že i ti nejmenší umí například s tabletem zacházet lépe než někteří dospělí. A právě toto je jedna z možností, jak mohou rodiče své děti přivést k druhému – anglickému jazyku. Spousta dětí vnímá práci s elektronickým zařízením jako určitou formu zábavy, klikají si na barvičky, zvířátka, tvary nebo přehrávají písničky, zároveň se i také nevědomky angličtinu učí.

Učení se cizímu jazyku zahrnuje učení se slovíčkům, gramatice, pochopení vnitřních vztahů jazyka a další části. Vzhledem ke komplexnosti procesu učení a nutnosti zjednodušení byla jako reprezentativní schopnost zapamatování si slovíček.

V metodice bakalářské práce jsou použity dvě skupiny dětí, jedna pracující s aplikacemi na tabletu a druhá navštěvující kroužek anglického jazyka se svými rodiči. Cílem výzkumu je zjistit, které metody jsou efektivnější a proč.

První kapitoly bakalářské práce popisují psychický a fyzický vývoj dítěte, vývoj řeči a paměť. Tyto kapitoly jsou velmi důležité, jelikož fyzický vývoj dítěte je nutnou podmínkou pro celkový, správný vývoj dítěte, a také pro to, aby bylo schopno pracovat a fyzicky manipulovat s mobilním telefonem či tabletem (tento fakt není důležitý v reálném životě, ale je velmi důležitý ve výzkumu v této bakalářské práci) a správný psychický vývoj dítěte je důležitým předpokladem k tomu, aby dítě bylo schopné učit se a určitým způsobem v mém

výzkumu pracovat. V další kapitole je rozepsána rešerše sekundárních zdrojů a mnou provedený výzkum, jehož cílem je zjistit, zda je efektivnější práce s aplikacemi nebo navštěvování kurzu anglického jazyka. V závěru práce jsou uvedeny výsledky mého výzkumu a závěry, která metoda je efektivnější a z jakého důvodu.

Pro tuto práci byla stanovena následující výzkumná otázka.

Je efektivnější výuky u batolat tradiční způsob nebo způsob pomocí dotykových aplikací?

Cílem této práce bylo v rámci pilotního projektu sestavit metodiku vhodnou pro srovnání efektivity tradičních výukových metod a využití digitálních technologií (mobilních zařízení) při výuce cizích jazyků u batolat. V rámci bakalářské práce byly testovány různé aplikace na učení druhého jazyka a byla vyzkoušena navržená metodika výzkumu určená pro pozdější použití v kvantitativně vyhodnotitelném výzkumu.

1. Vývoj dítěte

Každé dítě je jiné a jsou velké rozdíly ve vývoji každého jednotlivce. Jedno dítě může být napřed v hrubé a později jemné motorice, ale pozadu v mluvení a druhé to může mít naopak. Je důležité, aby rodiče nekladli velký důraz na vývoj dětí podle vývojových tabulek, jelikož je každé dítě jiné a vývoj každého jedince je naprosto odlišný. Není nic špatného, pokud se dítě vyvíjí lehce odlišným způsobem. ¹ Samozřejmě, že určité vývojové tabulky existují a slouží k základní orientaci, nicméně je důležité neklást na děti velký důraz a dítěti dát čas, pokud je v určitých dovednostech pomalejší.

Každé dítě potřebuje specifičtější a individuální přístup a trochu jiné vnímání. Schopnosti dětí jsou částečně ovlivněny výchovou, ale určité vlastnosti a schopnosti mají děti vrozené. Po celá staletí existují spekulace, zda jsou důležitější vrozené vlastnosti, nebo vlastnosti naučené prostřednictvím výchovy a prostředí, v jakém dítě vyrůstá.

Většina psychologů se dnes shodne na tom, že důležitou roli ve vývoji dítěte hraje jak dědičnost, tak i výchova a prostředí, tudíž na sebe oba zmíněné vlivy vzájemně působí.²

¹ CHROBÁKOVÁ, Veronika. *Testování motoriky dětí ve věku 4-6 let: Pilotní studie kvalitativního hodnocení motorických dovedností*. Olomouc, 2010. Diplomová. Univerzita Palackého, Fakulta tělesné výchovy. Vedoucí práce Mgr. Martina Šlachtová.

² Psychologie Atkinsonové a Hilgarda. ATKINSON a HILGARD. *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. 3. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2012, s. 95. ISBN 978-80-262-0083-3.

V následujících dvou kapitolách a jejich podkapitolách jsou popsána konkrétní období vývoje dítěte a co se v těchto obdobích odehrává, jelikož pochopení těchto souvislostí je podmínkou k následujícímu výzkumu.

2.1. Psychický vývoj

2.1.1. Piagetova teorie

Autoři Atkinson a Hilgard ve své knize Psychologie podle Atkinsonové a Hilgarda uvádí, že částečně díky pozorování vlastních dětí sestavil filozof a vývojový psycholog Jean Piaget tzv. Piagetovu teorii vývojových stádií³. Tato teorie vychází ze vztahu mezi přirozeným procesem zrání dítěte a interakcemi dítěte s prostředím, ve kterém se pohybuje a vyrůstá. Za hlavní stadia označil například senzomotorické, předoperační stadium, stadium konkrétních operací a stadium formálních operací.

Jelikož je bakalářská práce zaměřena na batolata, budou nyní popsána první dvě stadia, tedy senzomotorické a předoperační.

Následující kapitoly pracují zejména s knihou Bystré dítě batole⁴, jejímž autorem je Richard Woolfson, jelikož je zde velmi dobře popsán detailní vývoj dítěte po fyzické i psychické stránce.

Senzomotorické stádium

Jako senzomotorické stádium se vnímají první dva roky života dítěte. Během tohoto období děti objevují vztah mezi svým jednáním a jeho následky. Zjišťují například, že musí strčit do autíčka, aby se rozjelo nebo co se stane, když posunou skleničku přes okraj stolu. Těmito úkony si dítě postupně buduje představu o sobě samém, o jedinci, který je odlišitelným subjektem ve světě. Důležitým objevem je fakt, že v tomto období dítě vnímá stálost objektu, tzn., že si uvědomuje fakt, že objekt (např. autíčko) existuje, i když ho dítě momentálně nevidí.

Předoperační stadium

Děti od dvou do šesti let se nacházejí v tzv. předoperačním stádiu. Postupně začínají používat symboly, slova zastupují věci nebo skupiny věcí a objekty se taktéž zastupují navzájem. Například má holčička tři panenky, jedna z nich je maminka, druhá tatínek a třetí miminko. Nebo také situace, kdy dítě uchopí větev, nasedne na ni a jezdí s ní jako na koni. Dítě již dokáže zaměňovat objekty, nicméně ještě nedokáže přemýšlet a představovat si věci

3 Psychologie Atkinsonové a Hilgarda. ATKINSON a HILGARD. *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. 3. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2012, s. 95. ISBN 978-80-262-0083-3

logickým způsobem. Neumí pochopit jednoduché operace a pravidla, například to, že ve chvíli, kdy přelijeme kapalinu ze široké a nízké nádoby do vysoké a úzké, objem zůstal stejný.

Dítě se postupně učí používat jazyk, vytváří mentální reprezentaci objektů díky představám a slovům. Prozatím vnímá věci podle jednoho znaku, například dává všechny zelené hračky dohromady a nepozastavuje se nad tím, že je každá hračka jiného druhu.⁴

2.1.2. Psychický vývoj dítěte podle měsíců dítěte

Ve své knize *Bystré dítě batole* uvádí Richard C. Woolfson (Woolfson, 2004) v každé kapitole vývoje dítěte všechny možné schopnosti a dovednosti, které dítě dělá během svého vývoje. Kapitoly jsou členěny podle měsíců dítěte, až do tří let.

15 – 21 měsíců

V tomto období již dítě rozumí jednotlivým pokynům a dokáže jim vyhovět. Postupně se dokáže naučit různá slova, nejdříve má jeho slovní zásoba kolem šesti slov, které velmi často využívá pro různé věci, a následně si svou slovní zásobu obohacuje. Neustále vnímá vše okolo sebe a jeho mozek je jako houba, která nasává všechna slova a věty okolo sebe. Postupem času si dítě osvojuje označení základních částí těla, které nazývá nejdříve svými názvy a poté se je učí říkat správně.

Umí se vztekat, což znamená, že si dítě začíná prosazovat svůj pocit nezávislosti v rodině, hraje si s jinými dětmi a vnímá, jak spolu ostatní děti komunikují. Je stále velmi závislé na matce a může žárlit, když se matka nebo otec věnují jiným dětem, věcem nebo aktivitám. Dokáže také soustředit déle pozornost na jednu věc, což mu umožňuje věnovat se těžším aktivitám a také je dokončit. Paměť dítěte se neustále zlepšuje, dítě reaguje například na postavičky v pohádkách, které už vidělo, a brouká si píseň, kterou slyšelo.

Slovní zásoba se neustále zlepšuje postupně na desítky slov a dítě začíná tvořit věty poskládané ze dvou, tří slov, o vše se zajímá a často klade dotazy.

22 – 30 měsíců

Dítě naprosto přesně pojmenovává již známé předměty, které jsou užívané v běžném životě a velmi dobře umí pojmenovat části těla. Naslouchá s velkým zájmem a vše vnímá v ještě větší míře než doposud. Má slovník nejméně dvě stě slov a již tvoří krátké věty. Velmi dobře pracuje s fantazií a imaginativní hrou, často napodobuje své rodiče, pořád se na něco vyptává a zjišťuje informace o světě, ve kterém žije. Již velmi dobře rozumí vysvětlování a

⁴ WOOLFSON, Richard. *Bystré dítě batole: Podporujte všestranný rozvoj svého dítěte*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7360-004-8.

také vnímá a pamatuje si to, co prožilo a následně to také umí převyprávět. Je rádo ve společnosti dalších dětí, ale trochu se stydí a nechce půjčovat hračky, se kterými si hraje. Závislost na jeho nejbližších je pořád stejná, nicméně už vydrží chvíli samo, například pokud matka odejde do jiné místnosti.

Často chce zkoušet věci samo, protože ho velmi těší pocit odpovědnosti při vykonávání určitých aktivit.

31 – 36 měsíců (3 roky)

V mluvě už je dítě velmi sebejisté a svému okolí začíná dávat pokyny. Často používá zájmena „já“ a „mně“, nicméně toto si zatím plete. Slovní zásoba činí okolo tisíc slov a chápe například pohádky, které jsou již složitější a mají více postav.

Neustále vnímá komunikaci okolo sebe a začíná se ptát na cizí slova, která nezná a slyší je u dospělých.

Dítě tohoto věku klade velký důraz na svůj prostor a své věci, je schopné vytvořit silné kamarádké pouto s druhým dítětem, je sebejistější v nových situacích a dokáže lépe navazovat vztahy mimo svou nejbližší rodinu. Začíná být velmi empatické, velmi dobře vnímá, jak se cítí druzí lidé, a snaží se jim pomoci.

2.2. Fyzický vývoj

Woolfson ve své kapitole Rozdíly mezi pohlavími uvádí, že existují velmi dobře zdokumentované vývojové rozdíly mezi chlapci a dívkami. Uvádí, že dívky jsou ve vývoji často o hodně napřed než chlapci například v motorice, řeči nebo základních hygienických návycích. Klade ale velký důraz na to, aby rodiče nedělali rozdíly mezi pohlavím jedince a podporovali své dítě bez jakýchkoli předsudků, zda bude ve vývoji pomalejší či naopak napřed.

2.2.1. Fyzický vývoj podle měsíců dítěte

15 – 21 měsíců

V patnácti měsících již dítě překonalo nutnost lézt a sedět a začíná chodit. Chodí nejjistě a často s oporou, do schodů samo ještě neumí. Pakliže se ke schodům dostane, leze po čtyřech nahoru a sjíždí po zadečku dolů.⁵ Postupně nabývá na jistotě v chůzi a později, okolo

⁵ Psychomotorický vývoj dítěte od 13. - 18. měsíc. In: *Fyzioklinika: centrum fyzioterapeutické péče* [online]. Praha, 2011 [cit. 2018-05-16]. Dostupné z: <https://www.fyzioklinika.cz/clanky-o-zdravi/psychomotoricky-vyvoj-ditete-13-az-18-mesic>

20 měsíců chodí po domě nebo zahradě bez problému a jakýchkoli obav. Batoleti nedělá problém sehnout se pro hračku, aby ji zvedlo a následně si s ní pohrálo. Začíná běhat a méně padá.⁶ Zatím dobře zvládá hrubou motoriku (vezme hračku, pustí hračku nebo ji hodí) a postupně začíná vývoj jemné motoriky. Okolo dvacátého měsíce dítě vezme do ruky pastelku, většinou ji bere celou rukou a ne jen prsty, a nahodile čmárá po papíře.⁷ Také již nemá problém s tím, držet v každé ruce jeden předmět, a proto se dokáže soustředit na více věcí. Ke konci tohoto období přichází schopnost zasouvat určité předměty do různých otvorů. Pro rozvoj této dovednosti se používá například krabice s otvory určitých tvarů jako například hvězda, kolečko, trojúhelník nebo čtverec, do které dítě zasouvá správné tvary kostiček.⁸

22 – 30 měsíců

V tomto období dítě dokáže spojit palec a ukazováček k sobě, zvládá přehazovat si předměty z levé ruky do pravé a naopak. Začíná se projevovat hudební vnímání dítěte, bubnuje na bubínek nebo na tamburínu. Pomalu se učí navlékat velké korále na tkaničku, kontrolovanými tahy maluje štětcem nebo zvládne rozepnout a zapnout větší knoflíky. V tomto dětském období se také objevuje zřetelná preference pravé nebo levé ruky. Oblékání a svlékání je naprosto novou a zábavnou aktivitou, ve které se dítě nadšeně angažuje. Baví ho manipulace s oblečením, umí si sundat ponožky nebo tričko.

31 – 36 měsíců (3 roky)

Dítě je stále aktivnější a zvládá rychlejší pohyby a celkově náročnější aktivity jako například lezení po kládě, po žebříčku nebo balancuje chvíli na jedné noze. Využívá mnohem větší procento hraček, kopíruje jednoduché obrazce nebo vykonává jednoduché domácí práce. Zřetelně vnímá svou individualitu a chrání si svůj prostor a své vlastnictví. Dvě poslední období jsou pro tuto práci nejzásadnější. Jedná se konkrétně o batolecí období a právě zde je zásadní vývoj schopností dítěte učit se, vývoj manipulace s předměty a vývoj řeči.

V následujících dvou kapitolách je popsán vývoj řeči a schopnosti učit se.

⁶ Rozdělení dětského věku: Batolecí věk, vývoj motoriky. In: *Wikiskripta* [online]. 2017 [cit. 2018-05-16]. Dostupné z: https://www.wikiskripta.eu/w/Rozd%C4%9Blen%C3%AD_d%C4%9Btsk%C3%A9ho_v%C4%9Bku

⁷ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. V Praze: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8.

⁸ WOOLFSON, Richard. *Bystré dítě batole: Podporujte všestranný rozvoj svého dítěte*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7360-004-8.

2.3. Řeč

Co je to vlastně řeč? Významem tohoto slova je zvukový projev člověka, který slouží ke vzájemné komunikaci.

Pro správný vývoj dítěte je zcela zásadní sluch, stimulující prostředí a správné řečové vzory.⁸ Dětský mozek je jako houba, která nasává veškeré informace, které dítě slyší a bez toho, aniž by si to dítě uvědomovalo, tyto informace ukládá. Jelikož je každé dítě naprosto jedinečné, neexistuje přesně daný čas, kdy dítě začne mluvit. Vezmeme si příklad přímo z mé rodiny. Můj bratr nemluvil až do 3-4 let, ale ve chvíli, kdy nastal (pro něj) správný čas, začal mluvit v celých větách a naprosto přeskočil část, kdy děti mluví za použití několika slov a postupně si slovní zásobu rozšiřují. Úplným opakem je moje sestra, která začala pomalu mluvit okolo 2,5 roku a začala nejdříve s jednoduchými slovy a klasickým „žvatláním“ a poté se plyně dostala k dokonalejším a složitějším větám. Neexistuje přesné měřítko, které by srovnávalo všechny děti a určovalo, že například ve třech letech musí mít určitou slovní zásobu.

Dítě pozorně naslouchá všemu, co se okolo něj odehrává, ukládá si to do paměti a až nastane správný čas, začne mluvit. Ve chvíli, kdy se jedná o jeden jazyk, například český jazyk, kterým mluví celá rodina, bude pravděpodobně celý proces učení dítěte rychlejší, než pokud je dítě tzv. bilingvní a v rodině se učí jazyky dva. Tento případ je nejčastěji v situacích, kdy je jeden z rodičů cizinec a mluví pouze svým jazykem a český jazyk neovládá.

Opět je zde případ z praxe: Otec rodiny je Francouz a matka Češka. Pokud máme srovnat čistě českou rodinu a rodinu takto namíchanou, jazyk se budou lépe učit děti v české rodině. Je to pro ně jednodušší, slyší a vnímají pouze jeden jazyk a nemusí se zaobírat dvěma jazyky. Bilingvním dětem trvá delší dobu, než si jazyky poskládají a patřičně oddělí od sebe. Děti mají období, kdy začnou mluvit oběma jazyky dohromady a skládat věty napůl v češtině a napůl ve francouzštině. Poté bude následovat období, ve kterém děti nerozumí například předložkám a francouzské předložky dávají před česká slova a naopak. Mají také často problém s výslovností, v jistých případech mají francouzský přízvuk v českém jazyce a někdy vyslovují například „r“ ve francouzském jazyce. Podobné případy vývoje řeči u dětí udává Anna Chromá ve své bakalářské práci.⁹

Všechny tyto „komplikace“ nicméně po určité době pominou, dítě si tyto dva jazyky patřičně oddělí od sebe a následně již mluví oběma jazyky bez jakýchkoli náznaků komplikací

⁹ CHROMÁ, Anna. *Vývoj řeči u bilingvních dětí*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce PhDr. Barbora Bočková, Ph.D.

nebo problémů. Do prvního roku života je obvyklá tzv. fyziologická nemluvnost⁸ a až ke konci prvního roku se objevují první jednoduchá slova, nejčastěji související s nejbližšími dítěte. Výsledkem jsou slova typu „mama“ nebo „tata“. Během dvou až tří let života dítěte, tedy batolecího období nastávají otázky typu „co je to?“ nebo „proč?“. Znamená to, že má dítě už jakési podvědomí o své existenci, o předmětech a osobách a dokáže se orientovat ve své přítomnosti. Těmito otázkami se neustále posouvá ve své slovní zásobě dále a svůj slovník si takto rozšiřuje.

V batolecím období má dítě slovní zásobu okolo 270 slov, užívá zájmena, formuluje jednoduché věty nejčastěji o dvou nebo třech slovech. Mezi třetím a čtvrtým rokem se slovní zásoba dítěte rozšiřuje na přibližně 900 slov a věty se rozšiřují na čtyři nebo pět slov. Velmi důležité je zmínit fakt, že dítě o sobě ve svých dvou letech mluví spíše ve třetí osobě, zatímco na přelomu třetího roku již postupně získává podvědomí o vlastním „já“. Při osvojování jazyka dítě využívá zejména klasické a operační podmiňování. První, klasické podmiňování je osvojování pasivních dovedností jako například porozumění řeči nebo spojení určitého slova s konkrétní osobou.¹⁰ Během operačního podmiňování se dítě postupně učí pracovat s jazykem a zvuky, které samo vydává.¹¹

2.4. Paměť

Paměť rozumíme lidskou schopnost ukládat, udržet a následně si vybavit různé typy informací, pocity nebo myšlenky. Tato lidská schopnost je závislá na mnoha podnětech, jako například stavu organismu nebo například na jakém stupni vývoje se jedinec nachází.

Existují různé fáze paměti a mezi první z nich patří fáze zapamatování, neboli vštípení.¹⁰ Zapamatování si může být neúmyslné nebo úmyslné. Pokud se jedná o neúmyslné zapamatování, zapamatujeme to, co upoutalo naši pozornost. Příkladem jsou děti, kterým se líbí pes. Zapamatují si, že pes dělá „haf haf“ a skrze svůj vývoj dítě dojde později k tomu, že to, co dělá „haf haf“, se jmenuje pes. Mezi následující fáze patří tzv. retence neboli podržení v paměti, což znamená, že si v paměti „podržíme“ vzpomínku nezměněnou a poté následuje vybavování, také nazývané jako rekognice, což je přesné vybavení zapamatované informace.¹²

¹⁰ SEMRÁDOVÁ, Michaela. *Řeč u dětí předškolního věku ze sociokulturně znevýhodněného prostředí*. Praha, 2016. Diplomová práce. Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Tereza Bariěkzahyová, Ph.D.

¹¹ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: Dětství a dospívání*. 2. aktualizované vydání. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

Tento průběh paměťového procesu je součástí základního vývoje u dětí. Nejvíce se rozvíjí v batolecím období, kdy si dítě rozšiřuje slovní zásobu a v přesném sledu si informace ukládá. Nejdříve zjistí, že kočka, na kterou se dívá, se mu líbí. Poté zjistí skrze sluch, pokud kočka ve stejnou chvíli zamňouká, nebo informací například od matky, že toto zvíře dělá „mňau mňau“. Jelikož si dítě ještě nepamatuje, že je to konkrétně kočka, pokaždé, když toto zvíře uvidí, začne na ni ukazovat a dělat „mňau mňau“. Díky svému vývoji a obohacení slovní zásoby dojde k poznání, že to není „mňau mňau“, ale kočka.

2. Rešerše sekundárních zdrojů

Autoři Georgia Kokkalia a Athanasios Drigas ve svém článku *Mobile Learning for Special Preschool Education*¹³ uvádí, že vzdělávání pomocí mobilních aplikací je v dnešní době velmi populární, je rozvíjeno čím dál více a nabízí se taktéž jako vhodné řešení problému, který se objevuje například při navštěvování třídy autistickými dětmi nebo dětmi s postižením. Děti se učí s technologiemi pracovat už od velmi nízkého věku a nemusejí vlastnit mobilní telefon či tablet, stačí, pokud si ho půjčí od rodičů. Autoři uvádí, že je pro děti vysoce motivující a působivější používat tyto technologie než pracovat se školními pomůckami v mateřské škole nebo základní škole. Jako veliké plus je uvedený fakt, že se na telefonu, počítači nebo tabletu děti mohou učit kdekoli a kdykoli. V článku je taktéž uvedeno, že pokud aplikace disponuje dobrou grafikou a celkovým zpracováním na vysoké úrovni, přiláká rodiče, aby pracovali se svými dětmi.

Článek se odkazuje na mnoho studií, jejichž autoři uvádějí, že se po používání aplikací na těchto technologiích u vysokého procenta dětí zlepšuje jejich výkon, motorika a zlepšují se i jazykové schopnosti dítěte. V případě dětí se speciálními potřebami ale mohou být tyto technologie nevyhovující, protože s nimi dítě se speciálními potřebami nedokáže pracovat. Je proto nutné zaměřit se taktéž na vyvíjení aplikací pro tyto děti.

Ve studii *Development of animation media for learning English vocabulary for children*¹⁴, jehož autorem je Narodom Kittidachanupap, je zaměřena pozornost na pozitivní

12 LANGMAIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie II*. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1284-0.

13 KOKKALINA, Georgina a Athanasios DRIGAS. *Mobile Learning for Special Preschool Education*. Athens, Greece, 2015, s. 60-67.

14 KITTIDACHANUPAP, Narodom. *Development of animation media for learning English vocabulary for children*[online]. [cit. 2018-07-24]. DOI: 10.1109 /

fakt, že pomocí technologií a jejich aplikací mizí problémy s obsahem, problémy s časem nebo problémy s tím, že učení dítě nebaví. Taktéž je zde kladen důraz na to, že děti mohou pracovat kdykoli a kdekoli a nemusí se jak dítě, tak rodiče, ohlížet na přesný časový harmonogram. Pomocí skvělé, pestré a zábavné grafiky v aplikacích čím dál více narůstá zájem dětí a rodičů o to, aby s technologiemi a aplikacemi staženými uvnitř dobrovolně a rádi pracovali. Studie poukazuje na to, že zde odpadá problém opakovaného vzdělávání pedagogů, jelikož existují aplikace na rozšířené vzdělávání a učení pomocí nových pravidel a inovací.

Studie s názvem *Review on Use of Mobile Apps for Language Learning*¹⁵, jejímž autorem je Ramya Gangaiamaran a Madhumathi Pasupathi, je studie zkoumající, jak oblíbené jsou mezi studenty vzdělávací aplikace na učení druhého jazyka. Je zde zkoumána aplikace MALL neboli Mobile Assisted Language Learning a zkoumá se funkčnost a obsah aplikace, což je například poslech, mluvení a čtení skrze mobilní telefon, tablet nebo počítač. Ve studii je kladen důraz na získávání nových jazykových dovedností studentů prvních, druhých a třetích ročníků. Tato studie prokázala, že jsou nové jazykové dovednosti a schopnosti u žáků získávány mnohem lépe skrze aplikace než skrze normální školní výuku.

Studie prezentovaná Blankou Frydrychovou Klímovou na 3rd World Conference on Learning, Teaching And Educational Leadership v roce 2012, s názvem *Teaching English to pre-school children*¹⁶ se zabývá učením anglického jazyka u předškolních dětí. Ukazuje, jak obrovským způsobem se výuka anglického jazyka u takto malých dětí v České Republice rozšiřuje a udává zde fakt, že některé mateřské školy disponují nejen výukou anglického jazyka, ale taktéž francouzského a německého jazyka. Ve studii jsou popsány dva typy mateřských škol, první typ mateřské školy funguje celý v anglickém jazyce a nachází se zde absence českého jazyka, druhý typ mateřské školy pracuje s dětmi v českém jazyce a má k dispozici kurzy anglického jazyka. Studie poukazuje na nejznámější kurzy výuky druhého

CSAE.2012.6272788. Dostupné z: <https://ieeexplore.ieee.org/document/6272788/>

15 GANGAIAMARAN, Ramya a Madhumathi PASUPATHI. Review on Use of Mobile Apps for Language Learnin. *International Journal of Applied Engineering Research*. India: Research India Publications, 2017, **12**(21), 11242-11251. ISSN 0973-4562.

16 FRYDRYCHOVA KLIMOVA, Blanka. Teaching English to Pre-School children. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. Elsevier, 2013, (15), 503-507. DOI: 10.1016/j.sbspro.2013.09.228. ISSN 1877-0428.

jazyka pro takto malé děti a těmito kurzy jsou kurzy Helen Doron Early English. Studie popisuje aktivity dětí, které probíhají v průběhu kurzu, metody učení a pomůcky, které se při kurzech používají.

Mobile Devices in Early Learning¹⁷ je studie napsaná autory Dr. Colette Gray, Dr. Jill Dunn, Dr. Pamela Moffett a Dr. Denise Mitchell. Zabývá se digitálními technologiemi jako jsou tablety a telefony, jejich působení mezi dětmi doma a obzvláště ve školním prostředí. Studie prokázala, že mnoho vzdělávacích institucí vítá tyto digitální technologie jako součást výuky. Výzkum si klade za cíl zjistit, jak moc jsou digitální technologie klíčové v učení a rozvoji dětí. V Irsku, v pěti primárních školách studie zkoumala dopady využívání iPadů mezi dětmi a také dopady používání těchto technologií během výuky matematiky.

Diplomová práce Learning of foreign language in pre-school children: Evaluation methods in kindergarten's environment¹⁸ popisuje učení druhého cizího jazyka u dětí. V práci je základní otázkou, kdy je nejlepší se učit druhý jazyk a proč. Tato diplomová práce uvádí, že je nejlepším časem pro učení druhého jazyka předškolní věk, jelikož jsou ve většině případů děti samy motivovány k tomu, aby se jazyk naučily. Diplomová práce se velmi často odkazuje na filozofické teorie a to, jakým způsobem tyto teorie zaznamenávaly správný vývoj a učení dítěte. V práci se také nachází popis a výslovnost jednotlivých jazyků a proces učení jazyka dětmi.

Článek Children do not automatically learn a second language¹⁹ obsahuje část výzkumu, který byl proveden v norských mateřských školách. Článek popisuje velmi častý jev, kdy si rodiče dětí i někteří učitelé myslí, že se děti naučí druhý jazyk nejlépe samy v mateřské škole tím, že budou mezi ostatními dětmi a s pedagogy. Dítě si svou slovní zásobu rozšíří na minimální úroveň komunikace, poté již ale nestačí pouze tato metoda učení druhého jazyka. V článku, který se odkazuje na doktorskou disertaci Gunhildy T. Alstad z Hedmark

17 GRAY, Collete, Jill DUNN, Pamela MOFFETT a Denise MITCHELL. *Mobile Devices in early learning: Evaluating the use of portable devices to support young children's learning*. Education Authority, 2017.

18 ADŽIJA, Maja. *Learning of foreign language in pre-school children: Evaluation Methods in kindergarten's environment*. Zagreb, 2014. Diplomová práce. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Vedoucí práce Dr.sc. Joško Sindik.

19 Children do not automatically learn a second language: It is a myth that children develop a second language just by attending kindergarten. Preschool teachers must actively facilitate the learning process. In: *ScienceNordic* [online]. Oslo: ScienceNordic, 2014, July 8, 2014 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <http://scienordic.com/children-do-not-automatically-learn-second-language>

University v Oslu²⁰, uvádí, že je nutná obtížnější práce pedagogů, kteří musí mít adekvátní akademické znalosti a znalosti správné metodiky. Gunhild T. Alstad ve své disertaci popisuje, jaké styly učení jsou neefektivnější a co děti nejvíce baví. Je velmi důležité, aby bylo k dítěti přistupováno také individuálně, nejen pouze ve skupinách. Klíčovou metodou učení druhému jazyku u takto malých dětí bylo například sezení s dítětem u stolu a ukazování na předměty, které dítě vidí. Následné společné přeložení konkrétního předmětu do druhého jazyka. Je důležité zde zmínit fakt, že přemíra práce takto malých dětí s digitálními technologiemi dětem opravdu škodí a tento výzkum dostatečně o těchto negativních následcích neinformuje.

Článek s názvem *Can apps make kids smarter?*²¹ informuje o studii, která prokázala, že díky vzdělávacím aplikacím na iPhone je možné zvýšit slovní zásobu u dítěte až o 31 % během dvou týdnů. Studie pracovala s dětmi ve věku od tří do sedmi let a sledovala, jak děti pracovaly s iPhony, v jakém časovém úseku a během jakých hodin. Výsledkem studie byly takové, že si děti hrály s aplikacemi celkem pět hodin během dvou týdnů a z toho polovina času byla strávená hraním na aplikaci Martha Speaks. Článek poukazuje na to, že v dnešním světě začíná být normální, pokud si děti více hrají s digitálními technologiemi a mělo by to býti náležitým způsobem využito.

Webová stránka *Geeks with Juniors* zaměřená výhradně na kombinaci dětí a aplikací obsahuje článek s názvem *Best apps for Three Years Old*.²² Jedná se o článek zkoumající kladné a záporné vlastnosti aplikací pro tříleté děti. Každá aplikace je zvlášť a jsou zde dokonale popsány všechny vlastnosti dané aplikace, ať kladné, či záporné.

20 ALSTAD, Gunhild Tomhter. *Pre-school as second language learning environment. A case study of three pre-school teachers' second language teaching practices*. Oslo, 2013. Dissertation. Inland Norway University of Applied Sciences.

21 BELL, Donald. *Can apps make kids smarter?*. In: *Cnet* [online]. 2010, June 3, 2010 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <https://www.cnet.com/news/can-apps-make-kids-smarter/>

22 *Best Apps for Three Year Olds*. In: *Geeks with juniors* [online]. 2018, 2018 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <https://www.geekswithjuniors.com/best-apps-for-3-year-olds/>

3. Analýza dostupných aplikací

1.1 Dotykové vzdělávací aplikace na učení druhého jazyka, angličtiny

Dotykové vzdělávací aplikace jsou aplikace vytvořené tak, aby pokud možno hrou učily děti druhému jazyku. Aplikace jsou na učení anglického, německého, francouzského ale také českého jazyka a obsahově jsou si velmi podobné.

Aplikace po otevření v 90 % případů nabízí témata a okruhy, ve kterých se může dítě vzdělávat. Těmito okruhy jsou nejvíce rodina, oblečení, barvy, zvířata nebo písmena a čísla. Je na uživateli, který okruh si zvolí, ale jelikož se tento výzkum týká pouze batolat, byly zvoleny základní okruhy, ve kterých se dítě nejčastěji orientuje, tedy barvy a zvířata.

Aplikace je možné používat jak na tabletu, telefonu nebo počítači, nicméně u počítače je komplikací absence dotykové obrazovky (u většiny počítačů), což znamená, že by dítě muselo používat polohovací zařízení, což je pro něj značně složité, jelikož nemá zdaleka tak dobře vyvinutou jemnou motoriku.

Při hledání těchto aplikací ke svému výzkumu byly zjišťovány různé typy problémů. První z nich byl ten, že aplikace vypadala opravdu zajímavě a velmi efektivní, nicméně po stáhnutí a otevření následovalo zjištění, že aplikace funguje pouze při spuštění internetu a navíc se v ní nachází neuvěřitelné množství reklam. Dítě prakticky nemohlo efektivně pracovat s aplikací, aniž by se neustále otvíraly reklamy na další hry nebo ostatní aplikace. Druhým problémem byla opravdu špatná kvalita aplikace. Po stažení free verze bylo zjištěno, že není možné nijak pracovat, jelikož se aplikace po každém kliknutí zasekne na pár vteřin a z takové práce by nebylo učení opravdu žádné, jelikož by to nebyla ani zábava, ani vzdělávání dítěte. Dalším nedostatkem některých aplikací bylo to, že se stáhla free verze, aplikaci se otevřela a okamžitě vyskočilo okno navrhuje stažení placené verze. Ve chvíli, kdy se stáhla i placená verze (většinou částky kolem padesáti korun) bylo zjištěno, že je aplikace v rozporu s popisem, který byl na úvodní a informační stránce o dané aplikaci. Aplikace byla většinou o hodně náročnější, než bylo v popisu, a také byla často pouze v anglickém jazyce, tedy nevhodná pro děti, které se sotva učí český jazyk a měly by problémy se v aplikaci orientovat.

Vyzkoušeno bylo mnoho těchto aplikací, než byly nalezeny některé, určitým způsobem dětem i cílům výzkumu vyhovující a obsahem adekvátní, tedy takové, které děti snadno ovládají, snadno se v nich vyznají a obsah aplikace je baví.²³

Aplikace byly instalovány do tabletu a telefonu, v obou případech v prostředí operačního systému Android a ve výzkumu byly používány oba typy zařízení.

4.1. Typy aplikací

Při vybírání aplikací do bakalářské práce byly zvoleny vlastnosti, které by aplikace měly splňovat a být tak vhodné pro daný výzkum:

- Off-line funkčnost
- Žádné reklamy
- Grafika na dobré úrovni
- Přehlednost aplikace
- Rychlost aplikace – samozřejmě závisí i na konkrétní používané technologii, ale v některých případech je zřejmé, že je aplikace sama o sobě pomalá
- Propracované, veselé a barevné obrázky

Nejdříve jsou uvedeny aplikace, které byly vyhodnoceny pro tento výzkum jako nevyhovující, jelikož nesplňovaly kritéria jednoduchosti, hravosti, jazykového obsahu a také funkčnosti (plynulý chod, off-line funkčnost).

Nevyhovujícím se nemíní to, zda jsou děti schopné naučit se cizí jazyk, ale nýbrž to, zda je aplikace vhodná pro účel učení cizího jazyka dané věkové skupiny v daném prostředí.

4.1.1. Nevhovující aplikace

Toddlers Education Kit

Tato aplikace vypadala před stažením opravdu velmi dobře. Svým způsobem částečně vyhovuje požadavkům, jelikož po rozbalení menu nabízí výběr kategorií ovoce, zvířat, barev, geometrických tvarů, rodiny, dopravních prostředků, oblečení, jídla nebo počasí.

²³ STEYER, Jim. Common sense media. *Common sense media* [online]. [cit. 2018-07-16]. Dostupné z: <https://www.commonsensemedia.org/best-for-learning-lists#>

Tyto výše vyjmenované okruhy byly poměrně vhodné k výuce a učení slovíček u takto malých dětí jako jsou batolata, nicméně aplikace obsahovala okruhy jako například dny, abeceda, čísla, vybavení školní třídy, což je v tomto základním učení naprosto zbytečné a dítě ani ve svém rodném jazyce neví, co je to například svorka nebo globus. Dalšími nevyhovujícími okruhy byly například „emoji“, což jsou v českém překladu smajlíky. Rozumím tomu, že autor této aplikace emoji přidával proto, že každý smajlík svým výrazem vyjadřuje určitou náladu. Jenomže z takovýchto smajlíků dítě nepozná onu náladu, protože častokrát ještě nedokáže spoustu nálad rozlišit ani přirozeně, ve svém jazyce a ve svém prostředí.

Konečným rozhodnutím, proč tato aplikace nevyhovuje, jsou reklamy, velmi matoucí, nepřehledná grafika a posledním bodem je naprosto otrěsná hudba v pozadí.

Learn first words

Druhou nevyhovující aplikací byla Learn first words.

Tato aplikace je srozumitelnější a lépe se v ní orientuje než v předchozí zmíněné, nicméně je po obsahové stránce opravdu zbytečná. Hlavní menu hned po otevření aplikace obsahuje čtverečky, na kterých jsou obrázky popisující určitou kategorii.

Problém je v tom, že až na zvířata, ovoce, zeleninu nebo dopravní prostředky se kategorie opravdu vymykají základním slovíčkům, které dítě v batolecím věku potřebuje vědět a tato slovíčka v této fázi naprosto zbytečná, jelikož dítě neví, co je to například opalovací krém. Slova v nevyhovujících kategoriích jsou často tematicky odlišná a není důvod, proč by slova měla být ve společné kategorii.

Plusovým bodem je to, že je aplikace přístupná i v offline verzi, bohužel po krátké práci následují dotazníky na spokojenost, bez kterých se dále nedá v aplikaci pracovat.

First words

Tato aplikace může být zařazena jak do nevyhovující kategorie, ale také i do vyhovující. Za nevyhovující ji lze proto, že ani zde se bohužel nevyhneme reklamám. Tyto reklamy jsou bohužel v ještě větší míře a nejčastěji spouštěny tak, že se automaticky spustí video, které bohužel nelze přeskočit. Dítě tudíž ztratí pozornost a nadšení a místo toho, aby vyčkalo na přehrání videa, pravděpodobně si najde jinou aktivitu a této se již nadále nebude věnovat. Opět se potýkáme se zbytečně širokým obsahem kategorií, které dítě nechápe a zdaleka jim nerozumí ani v českém jazyce.

Jak bylo již výše zmíněno, tuto aplikaci lze označit za částečně vyhovující. důvody budou blíže rozebrány v další kapitole.

Teach my baby

Stejně jako výše zmíněnou aplikaci lze i tuto zařadit do obou kategorií. Aplikace nevyžaduje stažení placené verze a je k dispozici bezplatně. Bohužel i zde se nachází reklamy a nejsou to reklamy týkající se témat nebo dítěte, jsou zde reklamy například na nové auto. Ve chvíli, kdy reklamu dítě omylem klikne, což se stává často, je přesměrováno na webovou stránku a neví, co má dělat. Opět následuje zvýšený nezáměr o tuto „hračku“ a s největší pravděpodobností následuje hledání nové zábavy. Důvod, proč byla aplikace Teach my baby zařazena mezi nevyhovující, je prostý. V dvou hlavních kategoriích se nachází velmi nelogicky vybraná témata jako například planety, dny, měsíce, abeceda a čísla. Je zřejmé, že se v pozdějším období dítě začne učit písmena a čísla, bohužel je na to ještě velmi brzy, pokud přihlédneme k tomu, že se tato práce a výzkum týká batolat. V této aplikaci je nulový výskyt kategorie, která by obsahovala například barvy.

English for kids

Tento případ byla vyhodnocena jako nejhorší aplikace, která byla testována. Grafika aplikace je velmi nepřehledná a lišta, pro volbu kategorie je tak malá, že dítě nemá šanci se prstem na políčko trefit. Pokud je telefon či tablet připojen k internetu, po každém klinutí se přes celou obrazovku objeví reklama, kterou buď nelze vypnout vůbec a tudíž nelze zjistit, jak do aplikace znovu vstoupit a nebo ji nelze přeskočit a opět musíme shlédnout video či si přečíst text. Tento typ aplikace sice má okruhy jako například ovoce, jídlo, zvířata, čísla, barvy a podobně, ale jsou tak nepřehledné, že i dospělý má problém se v aplikaci orientovat. Proto ani tato aplikace není vhodná.

Kids Toddler Learning

Kids Toddler Learning opět spadá pod obě kategorie. Aplikace je zaměřena spíše na nácvik motorických dovedností, trefování se do koleček, chytání padajících věcí a podobně. Svým způsobem je trochu nepřehledná a komentáře v angličtině dítě rozhodně nepochopí. Ve chvíli, kdy s dítětem bude rodič nebo někdo jiný a pomůže mu s používáním, dítě hru rychle pochopí. Jelikož je aplikace hravá, dítě může více motivovat. Bohužel i v tomto případě lze k aplikaci vznášet poměrně velké výhrady, jelikož první dojem je zde velmi nepřehledný a zmatený a není jasné, co má dítě dělat.

Tato aplikace obsahuje také kategorie hraní na klavír, kdy dítě kliká na barevná políčka. Není ale zřejmé, čemu se při tomto klikání naučí, protože chybí jakýkoli komentář nebo slova. Přesto má tato aplikace více kladů než záporů.

Hello English

Hello English je aplikace velmi zmatená. Po otevření se objeví dotazník s otázkami kdy se dítě narodilo, jak se jmenuje, je nutné přidat si svůj email, aby aplikace fungovala na určitém účtu. Jako poslední je nutné přidat svoje telefonní číslo, což je poněkud zvláštní. Ihned po zaregistrování se do aplikace začínají přicházet úvodní emaily, což neuvítá nikdo z rodičů. Nutnost zadávání osobních dat je velmi obtěžující a pravděpodobně na hraně zákona. Ve chvíli, kdy se zdlouhavě vytvoří registrace, následuje otevření celé aplikace. Na pozadí je slyšet zhruba desetivteřinová melodická smyčka, což už samo o sobě může rodiče přivést k šílenství. Zvuk ale vypnout nelze, jelikož dítě potřebuje slyšet slovíčka.

Je opravdu umění zorientovat se v této aplikaci a pochopit styl, jakým jsou obsah a jeho kategorie vytvořeny. Jako první se zde nachází abeceda. Za neustálé melodické smyčky se dítě proklikává k písmenům abecedy skrze různé hry, jako jsou odhalování vajíček, práskání balonků nebo chytání písmenek. Po abecedě následují čísla a ke konci se nachází poměrně zvláštní písničky, kterým dítě nemá šanci rozumět. Porozumění by nebyl takový problém, kdyby byla píseň sestavena jednoduše, bohužel je píseň komplikovaná a zdlouhavá. Úplně chybí barvy nebo zvířata a jako největší problém je ten, že při klikání na písmena se zde opravdu špatná výslovnost správného anglického názvu.

Fun English by studycat

Tato aplikace vypadá po otevření sympaticky a přehledně. Kladem je, že se zde nevyskytují žádné reklamy ani dotazníky či vytvoření účtu, což je dobré a svým způsobem ulevující. Bohužel po rozkliknutí aplikace hlouběji do menu a jejího obsahu se opět spouští poměrně zmatená melodie, kvůli které se dítě nemůže soustředit na hru a učení. Tvůrci se snažili vytvořit aplikaci, která by poskytovala jak výuku tak hry, ale bohužel je poněkud překombinovaná. Hra, ve které má dítě najít podle stínu zvíře, sice vypadá hezky, zvířata si ale nejsou vůbec podobná, není jasné, podle jakého „klíče“ dítě hádá a jde spíše o t'ukání do obrazovky než o to, aby dítě pochopilo smysl celé hry, a co je důležitější, aby si z ní něco zapamatovalo.

4.1.2. Vyhovující aplikace

Tyto aplikace byly vyhodnoceny jako vyhovující, jelikož odpovídaly zadaným kritériím potřebným k výzkumu do této práce. Splňovaly nároky na jednoduchost, absenci

reklam, fungování offline, nenachází se v nich žádná melodická smyčka a jejich grafika je kvalitní a přehledná. Tyto aplikace byly testovány při výzkumu s dětmi.

First words

Aplikace First words byla zmíněna v kapitole Nevyhovující aplikace.

Částečně je ale použitelná, protože lze použít některé části, jako například zvířecí kategorie nebo oblečení. I když lze tyto části použít, celkově je aplikace stále spíše nevyhovující.

Teach my baby

Opět stejně jako výše zmíněná aplikace i tato spadá do obou kategorií, jak vyhovující, tak nevyhovující. Pozitivním rysem je ale to, že se v aplikaci nachází krátké povídky, které se mohou dítěti pustit například při uspávání nebo k jiné aktivitě. Díky těmto povídkám si dítě lépe naposlouchá anglický jazyk a lépe si na něj zvykne.

Colors learning

Tento typ aplikace je zaměřena výhradně na barvy, nicméně po rozkliknutí základní kategorie se zde nachází kolečko zobrazující barvu, kterou má dítě pojmenovat, aplikace nahlásí název barvy v anglickém jazyce a ve chvíli, kdy nepřejdeme k další barvě následuje zobrazení tří dalších obrázků, které jsou v této konkrétní barvě. Jedná se například o ovoce, zeleninu, zvířata nebo věci, se kterými dítě přichází často do styku. Ve chvíli, kdy se tyto tři obrázky objeví, aplikace taktéž zahlásí, jak se daná věc, jídlo nebo zvíře jmenuje. Toto může být velmi účinné, jelikož si dítě spojí barvu s dalšími slovíčky, rozšíří si slovní zásobu, ale jedná takto z části nevědomky, jelikož je zaměřeno hlavně na barvu, což je hlavní kategorie.

V aplikaci se taktéž nachází opravdu jednoduché hry, které jsou šité na míru právě batolatům. Hra je jednoduchá a normálním logickým myšlením dítě dojde ke správným odpovědím, aniž by mu hru komplikovaly reklamy nebo hudba v pozadí.

První hrou jsou barevné kroužky, kdy je vždy jeden vybarvený a tři volné. Tyto tři volné kroužky jsou ohraničeny různými barvami, přičemž jeden z nich se vždy hodí k barvě vyplněného kolečka. Ve chvíli zobrazení těchto kroužků aplikace vysloví název barvy v anglickém jazyce a dítě má za úkol přiřadit vyplněný kroužek ke stejné barvě kroužku ohraničeného.

Druhá hra je složitější. Vždy je uvedena jedna barva, jejíž název aplikace vysloví a v této barvě jsou prezentovány různé věci, zvířata nebo jídlo. Tyto věci ve stejné barvě jsou ale vždy smíchané s jinými věcmi, zvířaty nebo jídlem v jiných barvách, dítě musí tudíž

nejdříve pochopit, co má dělat, a pak si barvu spojí i s jinými slovíčky tak, že přiřadí tyto věci ke správné barvě.

Grafika aplikace je velmi dobrá, aplikace je přehledná a všechny prvky, které se po otevření nachází, jsou velké a dobře viditelné, tudíž dítě nemá problém na políčka a obrázky kliknout prstem. Skvělá je absence reklam a stabilita aplikace.

Colors learning byla používána ve výzkumné části jako jedna z hlavních, stěžejních aplikací.

Animals vocabulary

Animals vocabulary je aplikace přehledná a obsahuje témata pouze se zvířaty. Melodie se zde sice nachází, ale je klidná a tichá, tudíž nezabráňuje dítěti v soustředění. V aplikaci se ukazují pěkně zpracované obrázky zvířat a ke každému zazní anglický název zvířete. Dítě si může jednotlivá zvířátka postupně přeskakovat tam i zpět a pokaždé uslyší jeho anglický název. Zde je možno vytknout maximálně jednu věc a to je zpracování obrázků některých zvířátek, protože i dospělým někdy dělalo potíže rozeznat, zda je na obrázku například koloušek nebo jelen. Jinak jsou zvířátka opravdu hezky zobrazená, aplikace celkově působí klidně, bez jakýchkoli matoucích prvků a je opravdu přehledná.

Toto byla druhá aplikace používaná při výzkumu.

Fruit vocabulary

Fruit vocabulary je, jak vyplývá z názvu, aplikace zaměřená přímo na ovoce. Je od stejného výrobce jako Animals vocabulary a je úplně stejně sestavena. Opět se zde nachází obrázky s ovocem, tentokrát velmi dobře rozlišitelným, a při každém zobrazení nového obrázku dítě slyší anglický název. Tím, že je vše barevné a opravdu hezky vytvořené, poskytuje aplikace dítěti snadné a přirozené zapamatování slovíček.

Toddler world

Toddler world je aplikace vytvořená přímo pro batolata. Po otevření se rozbolí menu, které umožňuje vybrat si z barev, částí těla, dopravních prostředků, zvířat a ovoce nebo zeleniny. Je zajímavé, že zvířata jsou rozdělena do několika podkategorií, jako například safari, farmářská zvířata, vodní zvířata a podobně. Po otevření jakékoli kategorie se objeví obrázek daného slovíčka, aplikace oznámí, jak se slovo řekne anglicky a také se objeví zvuk, který obvykle vydává dané zvíře. Děti si tedy lépe spojí a zapamatují dané slovíčko, jelikož uvidí obrázek a také uslyší zvuk. To je pro některé děti velmi nápomocné, jelikož všechny děti ví, že pes dělá „haf haf“ a kočka dělá „mňau mňau“.

Kangi Club

Kangi club je aplikace obsahující hry. Nenachází se zde žádná cvičení na slovíčka ani opakování určitých kategorií. Jsou zde pouze hry. Princip první hry je založen na tom, že po vodě jedou zvířátka na vorech a je nutno jim přiřadit názvy. Aplikace v angličtině řekne, na které zvířátko má dítě ťuknout. Například oznámí, aby dítě kliklo na „dog“, tudíž má kliknout na pejska. Musí počkat, až po vorech přejede kočka, kůň, koza, ovce a nakonec mezi zvířátky najde pejska, na kterého klikne.

Druhá hra se odehrává v kuchyni, kde je nutno nejdříve kliknout na vše, co se nachází na stole. Po každém ťuknutí aplikace řekne, jak se jmenuje vidlička nebo nůž v anglickém jazyce. Poté, co dítě ťukne na vše, co se nachází na stole, se objeví nové věci. Tentokrát aplikace oznámí, na co má dítě ťuknout, což je test, zda si dítě zapamatovalo výčet věcí z předchozího obrázku. Dobrá věc je ta, že při předchozím výčtu se na obrazovce nachází například jen tři věci, tudíž dítě nemá takový problém, že by toho na něj bylo mnoho. Pokud tedy aplikace řekne, že má dítě ťuknout na „knife“, musí najít nůž a ťuknout na něj.

Třetí hra spočívá v jednoduchém skládání puzzle. Většinou chybí tři části puzzle a dítě je musí dát zpět na své místo. Puzzle jsou velké přes celou obrazovku, tudíž není problém, že by se dítě do obrázku strefilo. Aplikace dává pokyny pouze v angličtině, takže si dítě částečně na jazyk přivykne a naučí se ho poslouchat. Poté, co složí celý obrázek, se objeví obrázek zvířátka, po kterém následuje anglický název, který je opět vyřčen nahlas.

Tato aplikace je velmi podařená, jelikož splňuje kritéria funkčnosti, dobré grafiky a další kritéria, která byla zmíněna výše. Dítě si pravděpodobně mnohem snadněji rozšíří slovní zásobu v případě, kdy se tolik nesoustředí na to, aby si zapamatovalo konkrétní slovo, ale soustředí se na průběh hry a na to, aby správně ťuklo na zvířátko. Aplikace je velmi hezky zpracovaná a líbí se jak dětem, tak dospělým.

4. Experimentální část

Objektem výzkumu byly dvě skupiny dětí, které nijak neuměly anglický jazyk a setkaly se s ním na absolutně minimální úrovni.

S každou skupinou, v jedné bylo osm dětí, ve druhé šest, jsem absolvovala deset návštěv po třiceti až čtyřiceti minutách dvakrát v týdnu. Třicet až čtyřicet minut byla maximální doba, ve které děti zůstaly soustředěné, hrály si a poslouchaly mne. Jakmile čas

tuto hranici překročil, v 90% případů již nebylo možné výzkum provádět, jelikož děti ztrácely pozornost a chtěly se věnovat jiné aktivitě.

První skupinou byly děti z MŠ Klánovice, kde mají třídy se zvířecími názvy a třída nejmenších, Myšiček, je třída právě dvouletých a tříletých dětí. Právě v Myšičkách jsem dělala výzkum s aplikacemi. Ve skupině bylo osm dětí, které měly půjčené tablety a telefony. Jelikož jsem neměla k dispozici osm tabletů nebo telefonů najednou, měla jsem skupinku rozdělenou na dvě, vždy po čtyřech dětech. Děti měly dva telefony a dva tablety. V průběhu výzkumu se telefony a tablety mezi dětmi střídaly, aby se zamezilo velikostním rozdílům, které by mohly práci dětí ovlivnit.

Každá skupinka, nyní po čtyřech dětech, měla třicet minut na hraní s aplikacemi, které jsme spolu postupně otevírali. Ve výzkumu jsem sledovala pokroky, jaké děti dělají, která slova nebo celé oblasti si pamatují lépe a která hůře, jaká je jejich celková pozornost a jaké aplikace je baví nejvíce. Pokud výzkum trval čtyřicet minut, bylo to z důvodu, že jsem děti nejdříve musela trochu uklidnit a přitáhnout jejich pozornost, jelikož ne vždy byly připravené hned pracovat a hrát si.

Ze začátku obzvláště na prvním sezení bylo s několika jedinci těžší spolupracovat, jelikož se děti styděly, nechtěly si hrát s telefonem nebo tabletem a nechtěly se mnou komunikovat. Ostatní děti se zapojily hned a spolupracovaly okamžitě. Bylo důležité, abych dětem vysvětlila, kdo jsem, proč jsem u nich ve třídě a co s nimi chci dělat, aby všemu dobře rozuměly a věděly, o co se jedná. Jelikož jsem dlouhou dobu vedla dětské kroužky a celkově hodně pracovala s dětmi, nebylo těžké si k nim najít cestu.

Paní učitelky i ředitel školky byli velmi vstřícní a byli otevřeni této spolupráci bez sebemenších problémů. Do školky jsem chodila každé pondělí a čtvrtek od devíti do půl desáté. Děti měly napřed snídani a poté jsem pracovala nejdříve s první skupinkou a poté s druhou. I když bylo dětí ve třídě více než osm, pracovala jsem jen s tímto počtem, protože ostatní děti měly jiné kurzy angličtiny nebo byly starší. Pokud si chtěly hrát také, měly pro to prostor po třiceti minutách věnovaných pouze mému výzkumu. Ve chvíli, kdy děti nebyly se mnou, hrály si samotné nebo s paní učitelkou. Při tomto výzkumu byly použity aplikace First Words, Teach my Baby, Colors Learning, Animals Vocabulary, Fruit Vocabulary a Toddler World.

Druhá skupina dětí byly děti, které navštěvovaly kurz angličtiny. V této skupině jsem žádným způsobem aktivně nepracovala, působila jsem pouze jako nestranný pozorovatel a sledovala jsem, co se děti na kurzu učí, jaké mají styly a principy výuky, co je baví více a co

méně, a jak k dětem přistupuje sama vyučující. Tyto děti se taktéž setkávaly s angličtinou poprvé. Těmto dětem bylo také v rozmezí dvou až tří let, bylo jich zde osm a kurz měly také 30 až 40 minut. Kurz se nacházel v areálu soukromé mateřské školy v Sibřině a v pauze po obědě probíhal kurz angličtiny, na který vyučující speciálně přijížděla a na který bylo přihlášeno těchto osm dětí. Stejně jako můj výzkum v mateřské škole v Klánovicích probíhal i tento kurz dvakrát týdně, v úterý a v pátek.

Při hledání kurzu, kam bych mohla chodit pozorovat děti v rámci výzkumu, jsem narazila opravdu na velké překážky. Spousta vyučujících nechtěla, abych byla na kurzu přítomna a pokud byl vyučující ochotný povolit deset mých návštěv, byl problém s rodiči. Rodiče nechtěli, abych sledovala jejich potomky na kurzu a nezměnili názor ani po ubezpečení, že jakékoli jména nebo popisy dětí budou změněny a tudíž nebude možná jakákoli souvislost s nimi nebo s jejich ratolestmi.

Zabralo mi odhadem tři měsíce a nespočet volání na kurzy v mém okolí i centru Prahy, než jsem našla kurz v Sibřině. Stejně jako v mateřské škole v Klánovicích mi zde majitelka školky i pedagožka vyučující anglický jazyk vyšly opravdu skvěle vstříc a byly ochotné povolit mou přítomnost, zapisovat si průběh kurzu i pořizovat fotografie. Problematika ochrany osobních údajů včetně pořizování fotografií byla v obou případech ošetřena v rámci obecného souhlasu rodičů a předškolního zařízení. V mateřské škole v Klánovicích jsem nesměla pořizovat fotografie jednoho samotného dítěte, pakliže jich tam bylo více, nebyl to žádný problém.

Výzkumná část je rozdělena do dvou kapitol. První kapitola bude popisovat výzkum v MŠ Klánovice. Kapitola bude obsahovat popis a průběh každého setkání zvlášť. Druhá kapitola se týká výzkumu v soukromé mateřské školce v Sibřině a rozvržení obsahu kapitoly je odlišné oproti kapitole předchozí, jelikož by bylo poměrně komplikované popsat jednotlivě průběh každého kurzu zvlášť. Proto zde jsou uvedeny vyučovací metody, pomůcky a chování dětí i lektora. Výsledky efektivity obou zkoumaných metod byly porovnány v závěru na konci všech výzkumných sezení, přesněji na desátém, kdy dostaly obě skupiny krátké testy, které vyhodnocovaly, jak děti pokročily a která skupina je s celkovými výsledky lepší.

4.2.1. Skupina MŠ Klánovice

Mateřská škola v Klánovicích je školka s dlouholetou tradicí a v současné době je jejím ředitelem Mgr. Matěj Žák. Personální obsazení celé mateřské školy je opravdu na vysoké úrovni, děti jsou ve školce spokojené a mají zde opravdu veliké množství aktivit ze všech možných oblastí. Děti jsou tudíž zvyklé na pestrý program v rámci svého působení

v prostředí mateřské školky a nebyly překvapeny mou návštěvou. Spousta dětí byla zvědavá, kdo jsem, co s nimi budu dělat, co to držím v ruce a podobně.

Na první sezení jsem, po domluvě a souhlasem paní učitelky a ředitele školky, přinesla dětem gumové medvídky, které jsem jim na konci dala, abych se k dětem dostala trochu blíže a abychom překonaly prvotní bariéru studu a nedůvěry. Přinesla jsem dva tablety, svůj mobilní telefon a po souhlasu pedagožky jsem využila i její mobilní telefon, do kterého jsem stáhla potřebné aplikace. Taktéž jsem sebou nosila záznamový arch, do kterého jsem psala poznámky o chování dětí, slovíček, které jsme se učily, jaké aplikace jsme používaly a které aplikace děti nejvíce bavily.

Na začátku jsem se zeptala dětí, kdo zná anglický jazyk. Zda se s tímto jazykem někdy setkal, zda chodí na angličtinu nebo zda někdo má dokonce příbuzného, který mluví pouze anglickým jazykem. Ve skupině byly děti, které se týkaly všech případů. Některé dítě bylo bilingvní, jelikož mělo otce cizince, některé děti chodily na kurzy anglického jazyka a některé se snažili rodiče učit doma pomocí různých her jako je například pexeso. Mezi těmito dětmi byly ale taktéž děti, které se nikdy s anglickým jazykem nesetkaly.

Všechny děti mluvily místy málo, žvatlaly a občas nerozuměly ony mně nebo já jim, jelikož jejich řeč není ještě natolik vyvinutá, aby hovořily plyně. Podotýkám, že to je samozřejmost, jelikož byly děti malé, většinou ve věku tří let. Děti, které se s anglickým jazykem nesetkaly nebo se setkaly na minimální úrovni, jsem rozdělila na dvě skupinky po čtyřech. Vzala jsem si první skupinku do jiné části třídy a s ostatními pracovala v druhé místnosti v rámci jejich obvyklého programu paní učitelka.

1. sezení

Po rozdělení do skupin a odebrání se s dětmi do druhé části třídy jsme si sedly na koberec do kroužku a v klidu jsme si začaly povídat. Dětem jsem se představila jako Linda nebo Lili, některým dětem se Lili pamatovalo lépe, a poprosila jsem děti, aby mi řekly, jak se jmenují ony. Poté, co jsme se navzájem představily, jsem dětem řekla, z jakého důvodu jsem u nich ve školce. Řekla jsem, že chodím do školy a ráda bych zjistila, jestli se naučí druhý, anglický jazyk. Povídaly jsme si o tom, co je to vlastně jazyk. Vysvětlila jsem jim, že jazyk je to, jak se mluví. To, čím se dorozumíváme, že já jim něco povím a ony mi rozumí a následně něco poví oni mně. To, že si takto povídáme a rozumíme si, je díky našemu jazyku. A také to, že není pouze náš jazyk, ale je jich více. Například právě anglický jazyk.

Děti podstatu jazyka a komunikace rychle pochopily a mohli jsme přejít dále. Na prvním sezení jsem s dětmi cvičila názvy barev. Na začátku jsme si na vlastním oblečení

popsali, jak se označují barvy v českém jazyce. Jelikož měly děti, obzvláště holčičky, velmi barevné oblečení, všichni se předháněli, aby mi na svém tričku, sukýnce, kalhotách, ponožkách, bačkůrkách nebo mikině ukázali, jakou kde mají barvu. Po zopakování všech základních barev (odstíny jako tyrkysová nebo béžová jsem nepřidávala) jsme přešly k anglickému jazyku. Dětem jsem rozdala tablety a telefony a ukázala jim, jak se odemykají. Abych to dětem usnadnila, zrušila jsem všechny kódy nebo nějaká hesla, takže stačilo telefon či tablet pouze odemknout přejetím prstu nebo zmáčknutím tlačítka. Už toto samo o sobě bylo pro děti zábavné, jelikož mohly pracovat samy se svým telefonem nebo tabletem. Nepochybně tyto technologie znaly z domova, kde jim rodiče pouští pohádky často právě na mobilním telefonu nebo tabletu.

Po tom, co byly děti obeznámeny se základním fungováním těchto technologií, jsme společně ťukli na aplikaci Colors Learning. Po otevření děti velmi nadchla zvířátka, která se nachází na úvodní obrazovce, a potom jsme si řekli, jak se tato zvířátka jmenují. Klikli jsme na „learn“, jelikož tato kategorie obsahuje všechny barvy spojené se zvukem, kdy aplikace oznámí název barvy v anglickém jazyce.

S dětmi jsme si řekli, jaká je to barva v českém jazyce a poté dostaly pokyn, aby se zaposlouchaly do toho, co aplikace řekne. Ťukly na obrazovku a aplikace zahlásila „red“. Jelikož se na obrazovce společně s tím ukázaly různé červené věci jako například jahody, třešně nebo červené jablko, děti si spojily název barvy s těmito obrázky. Okamžitě je to nadchlo a začaly ťukat dále. Následovaly různé barvy jako oranžová, zelená, modrá nebo žlutá. S těmito barvami jsme pracovali první hodinu, jelikož jsem nechtěla, aby toho bylo na děti hodně. Barvy si zapamatovaly okamžitě, až mne to samotnou překvapilo, jelikož jsem nečekala takto obrovský postup. Dle mého úsudku si myslím, že k zapamatování barev taktéž hodně přispěly obrázky, které se u každé barvy nacházely, jelikož se děti těšily, jaké obrázky budou u žluté a jaké u zelené.

Druhá skupinka probíhala a fungovala z 90% stejně, místy se děti lišily chováním, jelikož byly některé velmi hlasité a snažily se být co nejvíce vidět a jiné se naopak styděly a dalo mi větší práci s nimi začít pracovat.

Po prvním sezení dostaly všechny děti bonbóny a tím se odbouraly i poslední zbytky nedůvěry nebo studu.

2. sezení

Po mém druhém příchodu do mateřské školy mne děti nadšeně vítaly voláním „ahoj Lili!“ a okamžitě mne začaly objímat, hladit, ukazovat kdo má co nového a sdělovat jak se

mají a co dělaly. Po uklidnění této nadšené vlny se děti utišily a začali jsme opět pracovat. Skupina, která šla minule jako první, šla druhá a naopak. Děti, které měly minulé sezení tablet, měly telefon a obráceně, abychom se vyvarovali komplikacím v podobě velikostních rozdílů v technologiích, aby nebyl nikdo znevýhodněn.

Zopakovali jsme si barvy z minulého, prvního sezení, a toto opakování probíhalo jako na začátku na našem oblečení. Rozdíl byl v tom, že jsme si opakovali i barvy v angličtině a byla to červená, oranžová, modrá, zelená a žlutá. Překvapilo mne, jak mi děti okamžitě opakovaly i některá zvířata, která aplikace zahlásila při minulém sezení. Po spuštění aplikace měly děti za úkol ztlumit zvuk (bylo jim ukázáno jak se to dělá) a ukazovaly pouze barvičky. Princip jsem tedy otočila. Děti pouze viděly barvu, musely ovšem říci anglický název barvy. Po prvotním zmatení, kdy si začaly plést barvy i v češtině, si děti srovnaly český a anglický jazyk a po krátkém opakování již neměly problém s tím, jak se která barva řekne anglicky. Hráli jsme hru, že jedna holčička, kterou bych zde ve své práci pojmenovala Anička, měla tablet a ostatním ukazovala jednotlivé barvy. Děti postupně, jeden za druhým hlásily jednotlivé barvičky v angličtině. Poté se princip změnil a chlapec, kterého zde pojmenuji Honza, vzal tablet do ruky tak, aby na něj děti neviděly, dal zvuk nahlas a pouštěl jednotlivé barvy. Děti již neměly žádný problém s tím, aby rozeznaly, která barva je „red“ a která barva je „blue“.

Poté, co jsme vyzkoušeli, že děti nemají problém zapamatovat si těchto pět barev v angličtině, jsme přidali ještě další dvě, hnědou a růžovou. Děti opět viděly, jaké obrázky se s tím pojí a opakovali jsme si, jak se řekne která barva s tím rozdílem, že už do hádání byly zapojeny i další dvě barvy. Začaly si poté každé klikat zvlášť a nahlas opakovaly barvy, které slyšely v anglickém jazyce.

Druhou skupinu jsem vedla úplně stejně, zde začaly být lehké problémy se zapamatováním a opakování nešlo tak hladce jako u předešlých čtyř dětí. Museli jsme zopakovat pořádně vše, každý postupně klikal na barvu a ostatní poslouchali, jak se barva jmenuje v angličtině. Po delším opakování jsme taktéž přistoupili k přidání hnědé a růžové barvy a znovu zopakovaly všechny dohromady.

V obou skupinách děti klikaly barvy na telefonech nebo tabletech zpřeházeně, aby neměly zapamatované stejné pořadí barev.

3. sezení

Po přivítání, které probíhalo ještě nadšeněji než to předchozí, jsem opět vzala první skupinu dětí a začali jsme pracovat. Probíhalo opakování barev, které byly doposud probrány,

včetně přidané hnědé a růžové. Při tomto úkolu děti pracovaly samostatně, každé dítě v jiné části místnosti a předříkávaly si barvičky nahlas samy tak, jak slyšely, že je řekne aplikace.

Po zopakování byl zvuk vypnut a pokaždé, když jsem k dítěti přišla, oznámilo mi název barvičky v anglickém jazyce. Pro zpestření jsem se dětí ptala, zda se jim líbí zvířátko, které bylo u barvy zobrazeno nebo zda mají rády ovoce, které se taktéž objevilo při určité barvě. Poté, co jsem se ujistila, že si všechny děti pamatují barvy správně, jsme přidali ještě černou a šedou. Po přidání barev pokaždé následovalo zmatení všech dětí, jelikož si pomotaly i ty barvy, které již uměly naprosto bez problému a trvalo jim zhruba pět minut, než se znovu zorientovaly a správně si dvě přidané barvy uložily.

Druhá skupina pracovala stejně, rozdíl mezi dětmi byl v tom, že každé dítě potřebovalo lehce odlišný čas na zapamatování si nových slovíček a celkové srovnání jazyka. Samozřejmě se zde občas objevilo dítě, které nebylo správně naladěné, práce ho nebavila a učit se nechtělo. V tuto chvíli bylo nutné zaměřit svou pozornost více na tohoto jedince, jelikož hrozilo, že sebou strhne i ostatní a práce v takovou chvíli nebude možná. Ve chvíli, kdy se takový případ zlobení objevil, jsem pracovala na telefonu či tabletu s ním nebo s ní a povídali jsme si o zvířátkách nebo o tom, jaké barvy má zrovna na sobě. Byla sezení, kdy byly děti mrzuté nebo se jim nechtělo nic moc dělat, občas musela zasáhnout a pomoci také paní učitelka, ale vždy jsme to nakonec zvládli a práce končila úsměvy.

4. sezení

Při čtvrtém sezení a zopakování všech probraných barviček jsem dětem oznámila, že přejdeme k probírání zvířat. Tato informace se setkala s velkým ohlasem, jelikož děti zvířátka celkově velmi baví. Některé děti mi okamžitě začaly hlásit, jaká zvířátka mají doma, jaká jsou jejich oblíbená nebo jaká by domů chtěly.

Začali jsme tedy probírat zvířata v aplikaci Animals Vocabulary. Jak bylo zmíněno výše v kapitole o vhodných aplikacích, tato aplikace se mi velmi líbila svým zpracováním. Probrali jsme krávu, slepici, krokodýla a koně. Tato čtyři zvířátka děti velmi nadchla, při každém ťuknutí na aplikaci děti začaly dělat zvuky jako konkrétní zvíře na obrazovce. Při takové práci pracovaly samotné, každé v jiné části místnosti, aby se každé dítě učilo a zároveň si hrálo samostatně a nebylo závislé na ostatních, případně aby dítě nemátly zvuky ostatních aplikací, na kterých pracovaly další děti ve skupině.

5. sezení

Na začátku našeho pátého setkání jsem namíchala skupinky po čtyřech a udělala jsem čtveřice nové tak, že jsem z každé předchozí skupinky vzala jednu dvojici. Je samozřejmé, že

se děti ze třídy znají velmi dobře a kamarádi spolu všechny, chtěla jsem ale skupinku lehce obměnit. Začali jsme s opakováním zvířat, které byly učeny přes aplikaci Animals Vocabulary minulou „hodinu“. Krokodýla si pamatovalo 90% dětí, jelikož je slovo v angličtině i češtině velmi podobné. V ostatních slovech děti chvíli tápaly, po zhruba patnácti minutách se taktéž zorientovaly a už si slova pamatovaly lépe. Co se týče slovíčka „kůň“ čili v angličtině „horse“ měly děti problém s výslovností. Neumí „r“ a už vůbec neumí anglické „r“. Po určitém opakování, kdy jsme si toto slovo všichni dokola přeříkávali si děti zvykly a i toto slovo jim přestalo dělat potíže. Následně jsme přidali i barvy a děti dostaly za úkol opakovat si nejdříve zvířátka v aplikaci Animals Vocabulary a poté jsme změnili aplikaci na Colors Learning a děti si hrály s barvami.

6. sezení

Po mém příchodu na šesté sezení bylo hned vidět, že jsou tento den děti rozrušené a ani jedno moc nechtělo pracovat nebo si hrát. Musela jsem tudíž vynaložit větší úsilí na to, abych děti zklidnila a následně si začaly hrát na telefonech a tabletech.

Děti jsem zklidnila a upoutala jejich pozornost tím, že jsme na chvíli telefony a tablety odložili a opakovali si slovíčka jen tak nahlas. Používala jsem k tomu oblečení dětí nebo své a následně jsem dělala zvuky, jako dělá kráva, kůň nebo slepice. Krokodýla jsem se snažila předvést, což se setkalo s obrovským jásotem a legrací. Děti jsem ale tímto rozveselila a začaly být více aktivní.

Všechny děti už věděly, jak se s telefonem nebo tabletem pracuje, a tudíž již neměly problém s tím, aby si aplikaci spustily samy. Bylo na nich, zda si pustí barvy nebo zvířátka a ve chvíli, kdy zvířátka pokračovala na další, která jsme se ještě neučili, se podle obrázků opět vrátily na ty, které jsme měli.

Práce s aplikacemi a celkově těmito námi používanými technologiemi se ale stala velkým krokem, jelikož ve chvíli, kdy dítě v aplikaci Animals Vocabulary narazilo na zvíře, které jsme ještě neměli, slyšelo jak se nazývá v angličtině a samo si ho zapamatovalo. Toto byl zde poměrně zásadní zlom, jelikož děti přestaly potřebovat mou pomoc a začaly pracovat opravdu samy. Začaly si pamatovat i další slovíčka z kategorie zvířat a nebylo již nutné pracovat s nimi nebo jim slova více předříkávat.

Děti se samotné naučily psa, kočku, kachnu, slona a rybu. Ve chvíli, kdy jsem zjistila jejich vědomosti jsem přešla k další kategorii a to byla kategorie ovoce. V kategorii ovoce jsme pracovali s aplikací Fruit Vocabulary, která byla stejně zpracována taktéž stejným výrobcem vytvořena jako Animals Vocabulary. Jelikož děti věděly, jak se s aplikací pracuje,

nebyl co se týče manipulace žádný problém. Zde si děti zapamatovaly zatím malý počet slov, nejčastěji to byl banán a jablko.

7. sezení

Jelikož nastal při minulém sezení již uvedený zlomový bod, kdy si děti začaly každé zvlášť již neomezeně s aplikacemi pracovat, vzalo si ode mne každé dítě telefon nebo mobil, odebralo se na své obvyklé místo ve třídě a začalo si opakovat slovíčka v aplikacích, které si samo spustilo.

Bylo na každém dítěti, zda si otevře ovoce, zvířata nebo barvy, podmínkou bylo, že ve chvíli, kdy se na obrazovce objeví něco jiného co neznají (například se překliknou a otevře se sociální síť či hovory), zavolají mne a já jim telefon či mobil vrátím na úvodní obrazovku. Prvních deset minut děti pracovaly s aplikacemi a měly zapnutý zvuk, poté byl zvuk vypnut a děti slova předříkávaly nahlas. Ve chvíli, kdy nevěděly mne zavolaly a společně jsme si slovíčko přeložili. Neustále jsem mezi dětmi procházela a poslouchala, co a jak říkají. Ve chvíli, kdy jsem zaslechla dítě říct slovíčko špatně, bylo opraveno a zopakováno znovu a správně.

8. sezení

Na osmém sezení jsme přidali aplikaci First words. Tato aplikace obsahuje více kategorií a já jsem dětem ukázala kategorii s oblečením. Děti zde měly šaty, sukni, kabát, tričko, kalhoty, mikinu, ponožky a boty. Samozřejmě si nepamatovaly slova hned, zapamatovaly si nejčastěji tričko nebo kalhoty. Tuto aplikaci si opakovaly stále dokola a bylo vidět, že dělají opravdu veliké pokroky. Od oblečení se vrátily k předchozím kategoriím podle toho, jaká oblast je nejvíce bavila. Stále dokola a střídavě si projížděly již zapamatovaná slova, já jsem chodila mezi dětmi a občas jsem zavolala jméno nějakého dítěte a zeptala jsem se, jak se například řekne „červená“ nebo jsem mu naopak řekla, zda ví, co je to „yellow“. Po pracování s aplikacemi jsem viděla zřetelný pokrok v anglickém jazyce a to v obou směrech – z anglických slov do českých a také z českých do anglických. Bylo vidět, že se děti s jazykem seznámily dostatečně na to, aby ho pochopily a naučily se základní slova.

9. sezení

V devátém sezení dostaly děti za úkol otevřít nejdříve aplikaci AnimalsVocabulary, poté Colors Learning, následně Fruit Vocabulary a poté First Words.

Ve chvíli, kdy děti vše prošly a od každého jsem slyšela minimálně tři slovíčka správně jsme pokračovali k aplikaci Toddler World. Zde jsme probírali části těla. Děti se naučily slova typu hlava, ruka, noha nebo oči a uši.

Během všech sezení jsem se snažila slovíčka lehce míchat, takže jsme si ke konci každého sezení řekli jedno nebo dvě slovíčka, která byla z jiné kategorie. Byla to například ruka, jablko, nos, tričko a podobně. Snažila jsem se, aby byly kategorie pokud možno na ucházející (podobné) úrovni a aby si děti slova v kategoriích dobře zapamatovaly. Aplikace Colors Learning obsahovala u každé barvy tři další slovíčka v anglickém jazyce týkající se konkrétní barvy, děti si tudíž průběžně rozšiřovaly slovní zásobu i mimo konkrétní kategorie, které jsme dané sezení probíraly.

4.2.2. Skupina soukromé MŠ v Sibřině, kurzy AJ

Tato skupina dětí, která se nacházela v soukromé mateřské školce v Sibřině byla sestavena z osmi dětí. Ve většině případů se děti scházely v plném počtu, dvakrát se stalo, že některé dítě bylo na dovolené nebo bylo nemocné.

Taktéž jsem zde byla desetkrát a jak jsem již zmiňovala v úvodním popisu mého výzkumu, byla jsem zde jako pozorovatel a dělala jsem si pouze zápisky jak skupina funguje. Zde bych ráda jednotlivě popsala učící metody, pomůcky nebo hry a chování dětí a vyučující, jelikož by bylo popsání každé hodiny poměrně komplikované.

Již od samého začátku měla vyučující, kterou bych ráda ve své práci nazývala Kateřinou, s dětmi velmi dobrý vztah. Dokázala si k dětem najít správnou cestu a celkem okamžitě si je získat. Dětem opadl pocit studu a nedůvěry a také přirozená překážka a nechuť mluvit a jakkoli komunikovat s ostatními nebo Kateřinou.

Po krátkém seznámení a představení Kateřina oznámila, co se děti budou učit a jakými způsoby. Nadhodila knížky, písničky, zvířátka nebo barvy. Sledovala jsem opravdu veliký zájem naučit se anglický jazyk ze strany dětí a opravdu „lačnost“ po každé nové informaci a slovíčku. Materiály byly opravdu velmi dobré, tudíž děti neměly problém s tím, že by se slova hůře učila nebo si je děti vůbec nepamatovaly.

Se slovíčky se začalo pomalu a začalo se od barev. Stejně jako já, i Kateřina začínala od základních barev a taktéž používala jako pomůcku oblečení dětí a také své. Barvy byly použity jako takové základní seznámení s anglickým jazykem.

Kartičky s obrázky

Kartičky s obrázkem a slovíčkem byly zalaminované karty o velikosti A5.

Obrázek byl vždy velmi dobře rozpoznatelný a dobře nakreslený, tudíž děti neměly problém s tím, že by nepoznaly, o jakou konkrétní věc se jedná. Kartičky byly naprosto namíchané a obsahovaly určitý základ slovíček, se kterými se děti setkávají a které již znají. Bylo to například auto, květina, tričko, kráva, šaty, slepice, loď a podobně. Nacházely se zde taktéž číslice, takže si děti pomalu osvojily i počítání do dvaceti jak v českém jazyce, tak v anglickém. Těchto kartiček bylo opravdu mnoho (řádově ve stovkách) a děti si je s Kateřinou prohlížely tak, jak jim kartičky přišly pod ruce. Mnohokrát se stalo, že děti narazily na kartu, na které bylo slovo, které doposud neznaly a tudíž si tímto stylem svou slovní zásobu neustále rozšiřovaly. Karty Kateřina používala na každé hodině a málokdy se stalo, že byly karty nějak více opakovány v jedné stejné hodině. Ve chvíli, kdy se objevil obrázek se slovem, které děti neznaly bylo tato konkrétní karta opakována do té doby, než si děti slovo zapamatovaly. Se slovíčky na kartách se děti setkávaly i v dalších hrách nebo pomůckách.

Lift the Flap Colors Book

Toto byla velmi dobře propracovaná kniha, kterou děti s Kateřinou používaly velmi často. Jedná se o knihu vytvořenou autorkou Felicity Brooks a podle mne je kniha opravdu skvělá. Celá kniha byla vytvořena z tvrdého, tlustého kartonového papíru, takže se s ní dětem velmi dobře manipulovalo. Každá strana byla celá v jedné konkrétní barvě a byly zde zobrazeny slova, které se barvy týkají. Pokud byla strana žlutá, objevilo se zde kuřátko, slunce, žluté auto, žlutá květina nebo například žlutý papoušek. Každé dítě dostalo jednu barvu a vyjmenovávalo všechna slova, která se na stránce nacházejí. Ve chvíli, kdy dané slovo nevědělo bylo vyvoláno jedno z dětí, které se hlásily a slovo věděly.

Obrázkový slovníček

Obrázkový slovníček je kniha s více než 1111 slovy. V knize se nachází několik kategorií a podkategorií, ve které jsou slova týkající se stejné oblasti. Nachází se zde například kategorie Zvířata v této kategorii jsou další podkategorie například s názvem Animals- Zoo nebo Animals- Farm. V každé z těchto podkategorií se nachází zvířata, která žijí v dané, zmíněné oblasti. Nachází se zde velmi dobře nakreslený obrázek každého zvířete obsahující název v anglickém jazyce i v českém jazyce. Kateřina se vždy zeptala dětí, jakou oblast by dnes chtěly probírat a podle toho se zaměřila. Tázala se dítěte jednoho po druhém, jak se slovíčko řekne, samozřejmě, že na začátku předcházelo dotazům to, kdy děti opakovaly po Kateřině jak se konkrétní slovo řekne, dokud si ho alespoň trochu nezapamatovaly.

S knihou se nepracovalo každou „hodinu“ tohoto kurzu, sloužila ale jako příjemné zpestření učebních pomůcek. Nenacházely se zde pouze zvířata, v knize byly taktéž kategorie jako oblečení, části těla, počítání, barvy, vybavení domu a podobně.

Pexeso

Na konci každé hodiny si děti s velikou oblibou hrály pexeso. Každá dvojice

Měla pod obrázkem napsaný název v českém a anglickém jazyce, který Kateřina dětem přečetla ve chvíli, kdy nevěděly, jak se slovo řekne. Pexeso bylo zábavnou hrou spojenou s přirozeným učením slovíček a u dětí bylo velmi oblíbené.

One Moose, Twenty Mice

Jedná se o knihu v hodinách velmi používanou, sloužící k počtům a rozšiřování slovní zásoby. Na každé straně se nacházel různý počet zvířat, aut, triček a dalších věcí, rozvržené tak, aby je děti mohly spočítat. Každé jedno po druhém nejdříve nahlas oznámilo, jak se slovo řekne v anglickém jazyce a následně věci nahlas počítalo. Ve chvíli, kdy došlo k chybě buď v počítání nebo v názvu slova Kateřina dítě zastavila a řekla, jak se slovo či počet řekne správně. V průběhu počítání nebo říkání, co je to konkrétně za slovo si Kateřina s dětmi povídala, jestli mají rádi ono konkrétní zvíře, nebo jestli nemají podobné tričko a zda mají doma například auto. Děti toto čtení taktéž velmi bavilo a snažily se předhánět v tom, které dítě zvládne napočítat více. Většinou zvládly napočítat do dvaceti, větší počet byl u takto malých dětí naprostá výjimka.

Angličtina, anglická slova jsou hračka

Tato kniha byla z mého pohledu opravdu velmi praktická. Byla sestavena tak, že po otevření knihy se ve spodní části objevila vanička, ve které byla volně naskládána písmena. S těmito písmeny bylo možné manipulovat a po každém otočení teď již poloviční strany (otáčelo se horní polovinou, dole se nacházela vanička s písmeny) se objevilo nový obrázek se slovem. Děti řekly název v češtině a poté v angličtině, ve chvíli, kdy slovo nevěděly ho objasnila Kateřina a následně vzala Kateřina do ruky písmena a poskládala z nich ono konkrétní slovo v anglickém jazyce. Byly dvě děti, které zvládaly pár písmen, takže Kateřině pomáhaly, zbytek dětí ještě abecedu neuměl. Pakliže by byly děti starší, například ve věku šesti let, byla by kniha naprosto ideální. Rozšiřovaly by si slovní zásobu a taktéž by se procvičovaly v abecedě.

„Tyčinky“ na suchý zip

Toto sloužilo výhradně jako hra na uvolnění a chvilkové rozptýlení dětí od práce.

V krabici se nacházely plastové tyčinky, které měly po celém svém povrchu suchý zip. Kateřina jednu po druhé vyndávala, děti počítaly v anglickém jazyce a každé dítě dostalo pět až sedm tyčinek, ze kterých mohlo něco poskládat nebo vytvarovat. Každá tyčinka měla také jinou barvu a děti Kateřině v angličtině hlásily, jakou barvu tyčinky mají.

Písňe

Kateřina s dětmi zpívala taktéž písničky v angličtině. Písňe byly krátké, jednoduché, rytmické a děti si je snadno zapamatovaly. První byla písň v českém jazyce známá jako Hlava, ramena, kolena, palce. V anglickém překladu je to písň Head, Shoulders, Knees and Toes. Tato písň děti velmi bavila, Kateřina ji nejdříve ukázala v českém jazyce a poté i s dětmi zpívaly v anglickém jazyce. Během zpívání si ukazovaly na hlavu, ramena, kolena i palce. Děti poskakovaly a celé „cvičení“ i písň jim přišla velmi zábavná. Druhou písň byla písň Red and yellow, green and blue. Melodie byla podobná jako znají děti v češtině, takže se jim písň snadno zapamatovala.

Ukazování, práce s věcmi ve třídě

Kateřina s dětmi často pracovala tak, že pouze ukazovala na vybavení třídy, na své oblečení nebo oblečení dětí nebo ukazovala na svých částech těla. Ukázala si na nos a kdo řekl název v angličtině jako první, získal bod. Kdo řekl, jak se anglicky řekne stůl, získal bod. Touto hrou Kateřina motivovala děti k tomu, aby byly více aktivní a aby se jim pokud možno slova rychleji vybavila. Byly zde také okamžiky, kdy si děti slovo nepamatovaly ani v češtině, tudíž to Kateřina nejdříve řekla v českém a poté v anglickém jazyce a děti slova opakovaly, aby si je dobře zapamatovaly.

4.3. Testování obou skupin

V první skupině, v mateřské škole v Klánovicích není popsáno poslední, desáté sezení, jelikož bych ho ráda popsala zde, v jedné konkrétní kapitole popisující testování efektivity učení u obou skupin. Testování proběhlo v obou skupinách stejně, ve stejný čas a v obou skupinách proběhlo na posledním sezení.

Jelikož jsem k dětem chodila poměrně dlouho, nebyly nijak nervózní z toho, že by mi měly říct své vědomosti. Každému dítěti byla na konci dána odměna v podobě gumových medvídků, takže děti určitou motivaci měly.

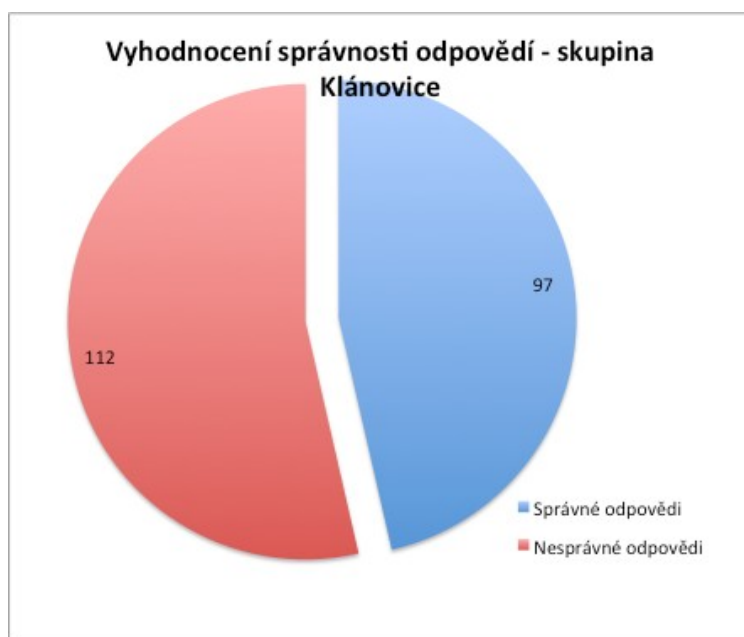
Z důvodu nízkého věku dětí jsem nemohla vytvořit psaný test. Vytvořila jsem proto tabulku, která obsahovala patnáct slovíček ze všech kategorií dohromady. V obou skupinách jsem hodnotila osm dětí a všechny měly stejná slovíčka. Odpovědi jsem zaznamenávala do

mnou vytvořené, vytištěné tabulky a následně spočítala počet správných odpovědí v každé skupině.

Do tabulky jsem nedávala počty, jelikož ty jsem se svými dětmi v MŠ Klánovice neprováděla, jinak zde byly slovíčka, která se obě skupiny učily stejně.

Vždy jsem si vzala jedno dítě do vedlejší části třídy a probíraly jsme slovíčka, která jsem měla v tabulce. Každé dítě mělo na odpovědi patnácti slovíček vždy pět minut, což jsem považovala za adekvátní čas na to, aby mělo každé dítě časovou rezervu na rozmyšlení.

Výsledky obou skupin jsem zaznamenala do dvou grafů.

Graf 1: Vyhodnocení správnosti odpovědí – skupina Klánovice

Graf 2: Vyhodnocení správnosti odpovědí – skupina Sibřina

5. Závěry a diskuse výsledků

Hned v úvodu závěrečné kapitoly je nutno podotknouti, že se jedná o pilotní výzkum s omezeným počtem participantů.

Dle odpovědí, které vyšly během závěrečného testování v této pilotní studii byla efektivnější metoda práce s aplikacemi u skupiny Klánovice. Děti měly více prostoru, aby se soustředily samy na sebe bez rušivých elementů jako předvádění se před ostatními ve skupině, rozptylování ostatními a podobně, tudíž měly větší klid na učení se. Dle výsledků tohoto pilotního výzkumu je efektivnější metoda učení anglického jazyka pomocí dotykových aplikací, jelikož má dítě (nebo jeho rodiče) telefon či tablet neustále doma a může si s aplikacemi hrát neustále a mnohem častěji, než pokud by dítě chodilo dvakrát týdně na kurz. Je na dítěti, jaké okruhy či aplikace si zvolí a učí se zcela dobrovolně, tudíž se zde nenachází „nucené“ navštěvování kurzu, ve kterém se dítě nemusí cítit dobře, stydí se nebo tam jednoduše chodit nechce. Dle uvedených faktů by bylo dobré zaměřit se při dalším, navazujícím výzkumu, na větší počet dětí v obou skupinách.

Aplikace jsou praktické v tom, že je dítě může použít kdekoli a kdykoli, pokud je rodina na cestě autem nebo je dítě doma, u prarodiče nebo kdekoli jinde, tudíž se šance na rozšiřování slovní zásoby rapidně zvětšuje²⁴. Aplikace obsahují spoustu her, které dětem budou bližší a přirozeně budou rozumět obsahu, pakliže s aplikacemi budou často pracovat a tudíž se budou přirozeně bavit. Výsledkem je opakovaná hra s těmito aplikacemi a nevědomé, přirozené učení se anglickému jazyku²⁵. Americká asociace pediatriů²⁶ uvádí doporučení, v jaké míře by měly být digitální technologie užívány dětmi v takto nízkém věku. Na své

24 KITTIDACHANUPAP, Narodom. *Development of animation media for learning English vocabulary for childre*[online]. [cit. 2018-07-24]. DOI: 10.1109 / CSAE.2012.6272788. Dostupné z: <https://ieeexplore.ieee.org/document/6272788/>

25 GANGAIAMARAN, Ramya a Madhumathi PASUPATHI. Review on Use of Mobile Apps for Language Learnin. *International Journal of Applied Engineering Research*. India: Research India Publications, 2017, 12(21), 11242-11251. ISSN 0973-4562.

26 American Academy of Pediatrics Announces New Recommendations for Children's Media Use. In: *American Academy of Pediatrics* [online]. USA: American Academy of Pediatrics, 21.10. 2016 [cit. 2018-07-26]. Dostupné z: <https://www.aap.org/en-us/about-the-aap/aap-press-room/Pages/American-Academy-of-Pediatrics-Announces-New-Recommendations-for-Childrens-Media-Use.aspx>

webové stránce uvádí, že je velmi dobré, aby rodiče pracovali například na tabletech se svými dětmi a případně jim vysvětlili, jak mají pracovat. Americká asociace pediatriů uvádí, že pro děti ve věku od 2-5 let je dobré používat aplikace s vysokou kvalitou grafiky maximálně jednu hodinu denně, aby se předešlo vývojovým komplikacím dítěte a celkové škodlivosti aplikace, pokud by byla užívána ve větší míře.²⁷

Aplikace „pracuje“ pouze s konkrétním dítětem, které ji ovládá a tudíž odpadá problém rozptylování, nesamostatné práce a pouze poslouchání od ostatních. Na kurzu se nachází jeden pedagog a výuka není tak efektivní, jelikož děti opakuji to co slyší od druhých a neučí se přemýšlet samy. Pedagog také nemá čas stíhat všechny děti ve stejný čas a nezaměří se na to, zda dítě vyslovilo slovo správně nebo zda vůbec konkrétní probírané slovo vyslovuje. Děti v kurzu mohou být nepozorné, mohou si všimnout jiných věcí nebo nad nimi přemýšlet a mohou pouze „následovat“ ostatní děti v tom, co říkají. Vůbec ale nemusí chápat jazyk jako takový a nemusí slověům vůbec rozumět. Nevýhoda aplikací je ta, že neumí zjistit, zda je výslovnost dítěte správná, proto by v těchto situacích měli být přítomni rodiče, aby dítě při špatné výslovnosti opravili.

To stejné se týká písni, které se na kurzech zpívají. Děti se mohou píseň naučit zcela automaticky, slova vyslovují ale často špatně a písni vůbec nerozumí. Velmi často jednoduše opakuji to, co slyší, s jazykem se nijak „nespojí“ a domů odchází se zcela minimálními znalostmi. Na druhou stranu jsou písni dobré na opakování vět, které si děti časem zapamatují a po určité době zpracovávají gramatiku, jelikož se neučí pouze slovíčka.

Tím, že dítě pracuje s aplikací a pracuje pokud možno co nejčastěji v prostředí na které je zvyklé, což jen umocňuje příjemné naladění dítěte, jeho aktivní pozornost a chuť učit se a hrát si, se zvyšuje šance na efektivnější učení druhého jazyka.

Výsledky a fakta v mém výzkumu jsou místy stejná, jako udávají autoři studie článku *Mobile Learning for Special Preschool Education*²⁷. Zcela souhlasím s pozitivy a fakty, které autoři ve svém článku uvádí. Rozdílný je zde fakt, že se dále autoři zaměřují více na děti se specifickými potřebami a tyto děti ve svém výzkumu nemám.

Ve své práci taktéž uvádím fakt, že pokud je grafika dobře zpracovaná, děti více baví a zajímá. Přirozeně s takovou aplikací chtějí pracovat. Tento fakt uvádí taktéž autoři *Development of animation media for learning English vocabulary for children*²⁸. Taktéž se v mém výzkumu, stejně jako ve studii, nachází fakt, že se ruší problém s časem, jelikož

27 KOKKALINA, Georgina a Athanasios DRIGAS. *Mobile Learning for Special Preschool Education*. Athens, Greece, 2015, s. 60-67

aplikaci lze použít opravdu kdykoli a tudíž se dítě ani rodič nemusí zaměřovat na svůj časový harmonogram.

Studie Review on Use of Mobile Apps for Language Learning²⁹ se v základních faktech částečně shoduje s fakty v mém výzkumu, ve kterém uvádím vhodné základní vlastnosti aplikace na učení druhého jazyka. Vzhledem k věkové odlišnosti zkoumaných skupin lze patrně výsledky zobecnit, protože platí pro obě skupiny.

Článek Children do not automatically learn a second language³⁰ a disertační práce na téma Pre-school as second language learning environment. A case study of three pre-school teachers second language teaching practices³¹ ve velké míře souhlasí s mým výzkumem. Je velmi důležité, aby byla pozornost zaměřena nejen na skupinu, ale také pouze na jednoho jedince a aby se učení přizpůsobovalo každému dítěti zvlášť tak, jaké jsou jeho vlastní potřeby. Tato shoda se v mém výzkumu nalézá v obou skupinách, jelikož jsem v několika chvílích musela přizpůsobit práci konkrétnímu dítěti a taktéž to bylo i na kurzech, kde musela v jistých chvílích pracovat s jedincem pedagožka.

Část studie Pre-school as second language learning environment. A case study of three pre-school teachers' second language teaching practices, která je uvedena v článku místy, souhlasí s fakty v mém výzkumu, jelikož je pravdivé, že pokud aplikace děti zaujme a je na

28 KITTIDACHANUPAP, Narodom. *Development of animation media for learning English vocabulary for childre*[online]. [cit. 2018-07-24]. DOI: 10.1109 / CSAE.2012.6272788. Dostupné z: <https://ieeexplore.ieee.org/document/6272788/>

29 GANGAIAMARAN, Ramya a Madhumathi PASUPATHI. Review on Use of Mobile Apps for Language Learnin. *International Journal of Applied Engineering Research*. India: Research India Publications, 2017, **12**(21), 11242-11251. ISSN 0973-4562.

30 Children do not automatically learn a second language: It is a myth that children develop a second language just by attending kindergarten. Preschool teachers must actively facilitate the learning process. In: *ScienceNordic* [online]. Oslo: ScienceNordic, 2014, July 8, 2014 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <http://scienordic.com/children-do-not-automatically-learn-second-language>

31 ALSTAD, Gunhild Tomhter. *Pre-school as second language learning environment. A case study of three pre-school teachers' second language teaching practices*. Oslo, 2013. Dissertation. Inland Norway University of Applied Sciences.

nich, v které době si s digitálními technologiemi děti začnou hrát, je opravdu vysoká pravděpodobnost efektivního učení a následný nárůst slovní zásoby.

Ve své diplomové práci bych se ráda zaměřila na pokračování tohoto výzkumu, ovšem ve větším počtu dětí v obou skupinách, a to z důvodu takového, že výsledky budou ukazovat větší procento zkoumaných odpovědí a následně bude výzkum opět o větší procento směrodatnější. Ráda bych se zaměřila na větší počet dětí v každé skupině a více slov, které se budou učit, aby byly výsledky i statisticky průkazné. Dále je nutno zohlednit, že v rámci pilotního projektu byla testována pouze jedna složka procesu učení se cizímu jazyku u batolat a to zapamatování slovíček. Proces učení se cizímu jazyku je však mnohem komplexnější a zahrnuje i pochopení gramatiky a vnitřní vztahů daného jazyka.

Zde by bylo taktéž efektivní, aby byl výzkum prováděn obsahově na úplně stejné úrovni. Kurzy by obsahovaly stejná slovíčka, postupy a metody, jaké jsou obsaženy ve vzdělávacích aplikacích, které by byly používány v druhé výzkumné skupině. V dalších výzkumech se lze zaměřit pouze na ověřené aplikace, například přes webovou stránku commonsensemedia.org³², kde se nachází již ověřené aplikace, které mají vyhovující vlastnosti ke správnému učení a vzdělávání dětí a tudíž již nadále není nutné zabývat se nevyhovujícími aplikacemi. V této části výzkumu je také velmi dobré použít například blog smartdudlik.cz (bude přejmenováno na hrajesichytre.cz)³³, kde jsou popsány různé druhy aplikací pro děti již od dvou let. Tímto byla nastavena metodika použitelná v dalších krocích. Navazující výzkum by měl splňovat požadavky kladené na kvantitativní metodu, tzn. dostatečně rozsáhlý vzorek dětí, pokud možno vybraných tak, aby byly eliminovány případné vedlejší vlivy (lokalita, životní úroveň rodin apod.).

Pro podobný výzkum je nutné použít kvantitativní metody, ovšem v tomto případě nebyl k dispozici dostatečně rozsáhlý vzorek dětí. Proto byla práce pojata jako pilotní projekt pro nastavení metodiky budoucího rozsáhlejšího výzkumu. Byly vytipovány aplikace, které jsou vhodné z hlediska metodiky a účelu výzkumné práce a bylo vytvořeno schéma testů, které lze replikovat ve větším rozsahu v příštích krocích.

32 Best Apps for Toddlers. *Common sense media* [online]. San Francisco: Common Sence [cit. 2018-07-26]. Dostupné z: <https://www.commonsensemedia.org/lists/best-apps-for-toddlers>

33 SLUSSAREFF, Michaela a Zdeňka ČERNÁ. Aplikace od 3 let: Cizí jazyky. In: *SMARTdudlik* [online]. Praha [cit. 2018-07-26]. Dostupné z: <http://smartdudlik.cz/index.php/aplikace-od-3-let/cizi-jazyky/>

6. Použitá literatura:

- ADŽIJA, Maja. *Learning of foreign language in pre- school children: Evaluation Methods in kindergarten's environment*. Zagreb, 2014. Diplomová práce. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Vedoucí práce Dr.sc. Joško Sindik.
- ALSTAD, Gunhild Tomhter. *Pre-school as second language learning environment. A case study of three pre-school teachers' second language teaching practices*. Oslo, 2013. Dissertation. Inland Norway University of Applied Sciences.
- BELL, Donald. Can apps make kids smarter?. In: *Cnet* [online]. 2010, June 3, 2010 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <https://www.cnet.com/news/can-apps-make-kids-smarter/>
- Best Apps for Three Year Olds. In: *Geeks with juniors* [online]. 2018, 2018 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <https://www.geekswithjuniors.com/best-apps-for-3-year-olds/>
- Children do not automatically learn a second language: It is a myth that children develop a second language just by attending kindergarten. Preschool teachers must actively facilitate the learning process. In: *ScienceNordic* [online]. Oslo: ScienceNordic, 2014, July 8, 2014 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <http://sciencenordic.com/children-do-not-automatically-learn-second-language>
- CHROBÁKOVÁ, Veronika. *Testování motoriky dětí ve věku 4-6 let: Pilotní studie kvalitativního hodnocení motorických dovedností*. Olomouc, 2010. Diplomová. Univerzita Palackého, Fakulta tělesné výchovy. Vedoucí práce Mgr. Martina Šlachtová.
- CHROMÁ, Anna. *Vývoj řeči u bilingvních dětí*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce PhDr. Barbora Bočková, Ph.D.
- JENIŠTOVÁ, Jana. *Mobilní technologie jako nástroj k řízení a výuce ve škole* [online]. 2014 [cit. 2018-01-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/148265>. Vedoucí práce Petr Svoboda.
- KAFKOVÁ, Helena. *Barevná angličtina: integrace výuky angličtiny a výtvarné výchovy : metodická příručka určená učitelům a vychovatelům dětí předškolního věku*

- a prvního stupně ZŠ. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. Texty pro učitele. ISBN 978-80-7290-374-0.
- KROPÁČKOVÁ, Jana a Hana SPLAVCOVÁ. *Dvouleté děti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe, 2016. Dobrá školka. ISBN 978-80-7496-270-7.
 - LANGMAIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie II*. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1284-0.
 - PILCOVÁ, Jitka. *Vliv rodinného prostředí na kvalitu vzdělávání dětí* [online]. 2017 [cit. 2018-01-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/188085>. Vedoucí práce Vladimír Mašát.
 - Psychologie Atkinsonové a Hilgarda. ATKINSON a HILGARD. *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. 3. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2012, s. 95. ISBN 978-80-262-0083-3.
 - Psychomotorický vývoj dítěte od 13. - 18. měsíc. In: *Fyzioklinika: centrum fyzioterapeutické péče* [online]. Praha, 2011 [cit. 2018-05-16]. Dostupné z: <https://www.fyzioklinika.cz/clanky-o-zdravi/psychomotoricky-vyvoj-ditete-13-az-18-mesic>
 - SCOTT, Wendy. *Teaching english to children*. London: Longman. ISBN 0-582-74606-X.
 - SEMRÁDOVÁ, Michaela. *Řeč u dětí předškolního věku ze sociokulturně znevýhodněného prostředí*. Praha, 2016. Diplomová práce. Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Tereza Bariekzahyová, Ph.D.
 - SPLAVCOVÁ, Hana. *Podmínky vzdělávání dvouletých dětí v mateřských školách* [online]. 2015 [cit. 2018-01-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/146481>. Vedoucí práce Jana Kropáčková.
 - STEYER, Jim. Common sense media. *Common sense media* [online]. [cit. 2018-07-16]. Dostupné z: <https://www.commonsensemedia.org/best-for-learning-lists#>
 - VAALA, Sarah, Anna LY a Michael H. LEVINE. *Getting a Read on the App Stores : A Market Scan and Analysis of Children's Literacy Apps* [online]. New York: the Joan Ganz Cooney Center, 2015 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <http://www.joanganzcooneycenter.org/publication/getting-a-read-on-the-app-stores-a-market-scan-and-analysis-of-childrens-literacy-apps/>
 - VÁCHOVÁ, Alena, Zuzana KUPCOVÁ a Michaela KUKAČKOVÁ. *Rozvíjíme jazyk a řeč dětí: dítě a jeho psychika - jazyk a řeč*. Praha: Raabe, c2015. Rozvíjíme dítě v jednotlivých oblastech předškolního vzdělávání. ISBN 978-80-7496-173-1.

- VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. V Praze: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8
- VERNON, Shelley Ann. *Teaching toddlers english: How to successfully teach two-year-old Children as a Second of Foreign language*. Velká Británie. ISBN 978-1542638869
- WOOLFSON, Richard. *Bystré dítě batole: Podporujte všestranný rozvoj svého dítěte*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7360-004-8.

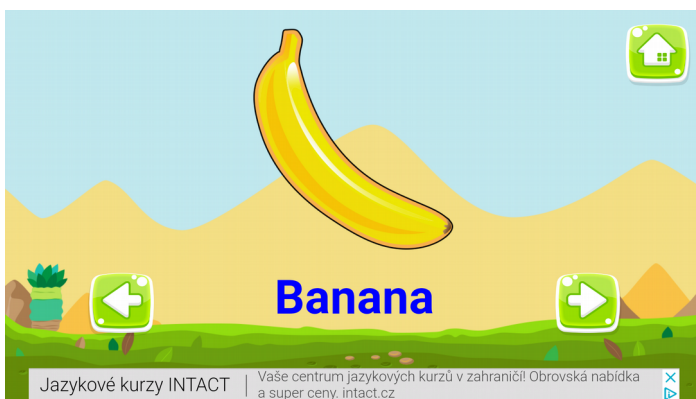
7. Přílohy

Příloha I.

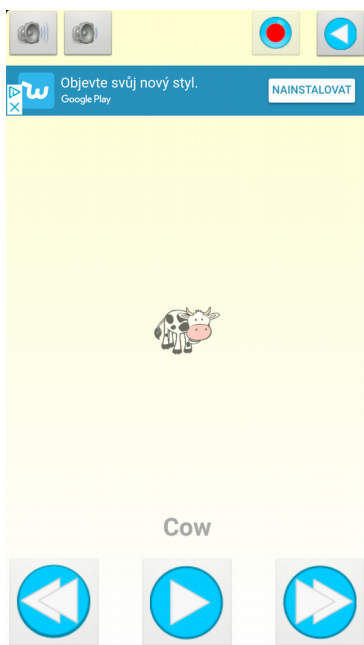
Animals Vocabulary

Fruit Vocabulary

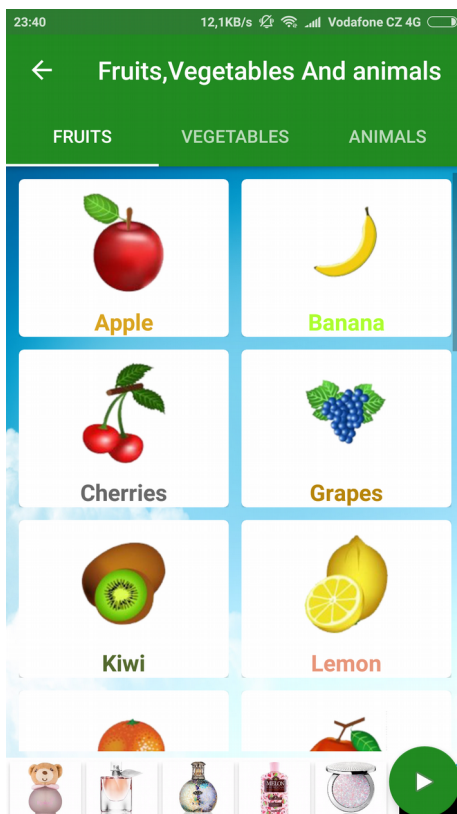
Toddler World

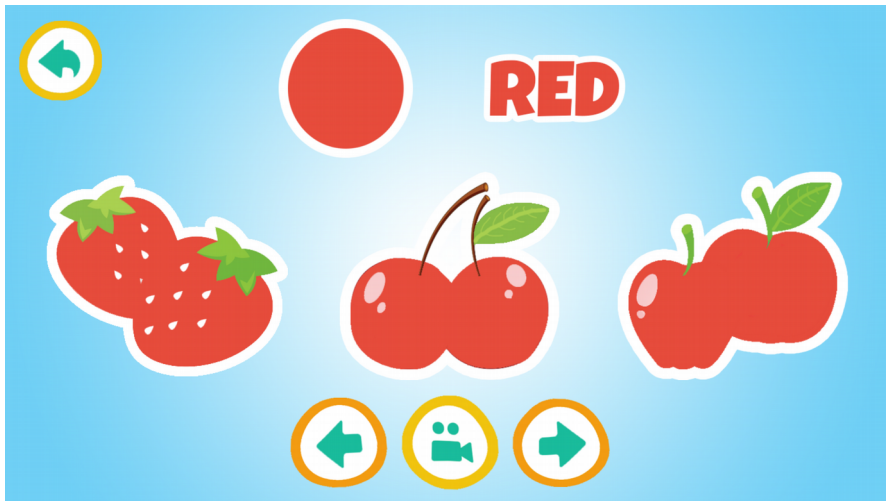
First words

Teach my baby

Colors Learning

Příloha II.

